

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Δ/ΣΗ Ζ' - ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ
ΚΑΙ
ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

Όδηγίες για την εφαρμογή του Νόμου 998/1979
(ΦΕΚ 289 Α' της 29/12/1979)

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΘΗΝΑ 1980

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

Οδηγίες για την εφαρμογή του Νόμου 998/1979 «περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (ΦΕΚ 289 Α' της 29/12/79).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Ζ'

Π ρ ό ς

Τους αποδέκτες Πίνακος Διανομής

ΓΕΝΙΚΑ

Η ψήφιση από τη Βουλή και η δημοσίευση στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως του νέου Νόμου «περί προστασίας δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» αποτελεί ιστορικό για την εξέλιξη της Έλληνικής Δασοπονίας γεγονός. Πρόκειται για νομοθέτημα θεσμικό που προέκυψε από την ανάγκη να υλοποιηθεί η διάταξη του άρθρ. 24 του Συντάγματος της 11.6.1975 το πνεύμα της οποίας μεταφέρθηκε στις επί μέρους διατάξεις του Νόμου αυτού, με κύριο σκοπό την προστασία και επαύξηση του δασικού πλούτου της Χώρας και την παράλληλη έναρμόνιση των πολλαπλών λειτουργιών του προς τις βασικές ανάγκες του κοινωνικού βίου των πολιτών και τις αξιώσεις του σύγχρονου πολιτισμού μας. Και είναι φυσικό να επηρεάσει κατά τρόπο καθοριστικό τη Δασική Πολιτική και την πορεία των δασικών πραγμάτων του μέλλοντος.

Οι διατάξεις του, που όπως φανερώνεται από τους τίτλους των κεφαλαίων του αναφέρονται σε νέους όρισμούς, σύσταση συλλογικών οργάνων, λήψη μέτρων προστασίας, αντιμετώπιση πυρκαϊών, εκτέλεση έργων προστασίας, βελτιώσεως και επεκτάσεως του δάσους, προσδιορισμό επιτρεπτών επεμβάσεων με παράλληλη αλλαγή χρήσεως των δασών και δασικών εκτάσεων, ρύθμιση ορισμένων ιδιοκτησιακών θεμάτων, θέσπιση ποινικών κυρώσεων και τέλος σε διατύπωση τελικών και μεταβατικών διατάξεων, θεμελιώνουν ένα καινούργιο θεσμικό καθεστώς για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της δασικής πράξεως, διαφορετικό σε πολλά σημεία απ' το καθεστώς που καθιέρωσαν οι κωδικοποιημένες με το Ν.Δ. 86/1969 «περί Δασικού Κώδικος» παλαιότερες διατάξεις, μερικές από τις οποίες κατά συνέπεια καταργούνται.

Η Δασική Υπηρεσία με βασικό φορέα τις Περιφερειακές της αρχές που έχουν άμεση επαφή με τα προβλήματα της Δασοπονίας και τα αιτήματα των πολιτών, αλλά και με όλα τα κλιμάκιά της που συνθέ-

τούν τὸ ἰσχύον σήμερα σύστημα ὀργανώσεώς της, καλεῖται νὰ ἐφαρμοῦ-
σει τίς διατάξεις αὐτὲς μὲ τὴν ἀπαιτούμενη προσοχὴ καὶ ἀκριβεία.

Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ προβάλλει ἐπιτακτικὸ καὶ πρωταρχικὸ καθήκον
γιὰ ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους της νὰ μελετήσουν μὲ ἰδιαίτερη ἐπιμέλεια
τὸ κείμενο τοῦ Νόμου καὶ νὰ κατανοήσουν τὸ περιεχόμενό του. Οἱ πῶς
πολλὲς διατάξεις εἶναι σαφεῖς καὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἐρμηνείας. Ἀλλὰ
καὶ γιὰ κείνες ἀκόμη πού ἴσως δημιουργοῦν ὀρισμένες ἀμφιβολίες δὲν
πρέπει νὰ γίνεται κατάχρηση στὴν ὑπόβολή ἐρωτημάτων. Ἐξ αἰτίας
μιας ἐνδεχομένης εὐθυνοφοβίας ἢ προθέσεως γιὰ μετάθεση τῆς εὐθύνης
ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. Εἶναι προτιμότερη ἢ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καὶ
γνωμῶν κυρίως μεταξὺ τῶν στελεχῶν τῆς Ὑπηρεσίας, σὲ ἐπίπεδο
Νομαρχίας, ἢ διατύπωση προφορικῶν ἢ ἔστω καὶ γραπτῶν ἀποριῶν
πρὸς τίς Δ/σεις, καὶ Ἐπιθ/σεις Δασῶν καὶ μόνον ὅταν ἀποβεῖ ἀδύνατη
ἢ λύση τῆς ἀπορίας θὰ διατυπώνεται σαφὲς ἐρώτημα στὴν κεντρικὴ
ὕπηρεσία γιὰ νὰ γίνουν οἱ σχετικὲς ἐνέργειες τῆς ἐρμηνείας καὶ ἀπαν-
τήσεως.

Ἡ παροῦσα ἐγκύκλιος ἀκριβῶς στὸ στόχο νὰ προληφθοῦν οἱ
παρόμοιες ἀμφιβολίες καὶ ἀπορίες ἀποβλέπει. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐπι-
μέρους διατάξεων τοῦ Νόμου μπορεῖ νὰ προκαλέσει εἰδικὰ νομικὰ
ζητήματα, πού θὰ χρειασθεῖ νὰ λυθοῦν μὲ τὸν καθιερωμένο τρόπο
ἀπὸ τὰ ἐντεταλμένα γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἀνώτερα κλιμάκια τῆς Διοική-
σεως. Προέχει ὅμως ἡ προσεκτικὴ μελέτη τοῦ Νόμου κατ' ἀρχὴν καὶ
ἡ μελέτη τῆς παρουσίας, κατὰ τὸ ἀρχικὸ στάδιο τῆς προσπάθειας ὅλων
μας γιὰ τὴν πιστὴ καὶ υπεύθυνα ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων αὐτοῦ τοῦ
Νόμου, σὲ τρόπο ὥστε νὰ ἐκπληρωθοῦν χωρὶς καθυστερήσεις οἱ ἄμεσοι
σκοποὶ του γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ γιὰ τὴν ὀρθὴ
κρίση πρὸς ἐπίλυση, ἐπὶ τῆς βάσει τῶν προβλεψέων του, πολυαριθμῶν
αἰτημάτων τῶν πολιτῶν πού χρονίζονται ἔξ αἰτίας κενῶν στὴν ἰσχύουσα
νομοθεσία ἢ ἄλλων νομικῶν ἀτελειῶν στὶς συγκεκριμένους περιπτώσεις.

Ἐλπίζουμε ὅτι ὅλοι οἱ ἐντεταλμένοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες καὶ
προπαντὸς οἱ προϊστάμενοι ὅλων τῶν κλιμακίων τῆς Δασικῆς Ὑπηρε-
σίας θὰ ἐπιδοθοῦν φιλότιμα καὶ ἀποτελεσματικὰ στὴ διερεύνηση τῶν
ὑποθέσεων πού θὰ τοὺς παρουσιασθοῦν, ὥστε μὲ ὅσο τὸ δυνατό ταχύ-
τερο ρυθμὸ νὰ περαιώνονται σύμφωνα μὲ τὴν θεσπιζομένη διαδικασία
τοῦ Νόμου οἱ ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικὲς διατάξεις:

1. Τὸ ἄρθρο 1 ἀναφέρεται στὸ σκοπὸ τοῦ Νόμου καὶ τονίζει
ἰδιαίτερα τὴν ἀνάγκη τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ἀρχῆς τῆς προστασίας, ἀνα-
πτύξεως καὶ βελτιώσεως τῶν δασῶν καὶ τῶν δασικῶν ἐν γένει ἐκτάσεων,
ὡς ἀναποσπάστου μέρους τοῦ ὅλου φυσικοῦ περιβάλλοντος, πρὸς τὴν
ἀρχὴ τῆς δυνατότητας νὰ μεταβληθεῖ ἢ χρῆση τους ἐφόσον τὸ ἐπιβάλ-
λουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος. Πρόκειται γιὰ θεμελιώδη διάταξη

πού ἀπορρέει ἀπ' τὸ ἴδιο τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρθροῦ 24 τοῦ ἰσχύοντος Συν-
τάγματος καὶ ἡ διατύπωσή της εἶναι σαφής.

2. Τὸ ἄρθρο 2 δὲν ἔχει ἀνάγκη ἐρμηνείας. Ἀξιοσημείωτο
εἶναι τὸ γεγονός ὅτι γιὰ πρώτη φορὰ καθιερώνεται ἡ ὑποχρέωση καὶ
τῶν πολιτῶν γιὰ τὴν προστασία τῶν δασῶν κ.λπ.

3. Τὸ ἄρθρο 3 χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχὴ γιὰ τὴν ἐφαρμο-
γὴ του καὶ ἀναφέρεται στὴν ἔννοια τοῦ δάσους σὲ ἀντιδιαστολὴ μὲ τὴ
«δασικὴ ἔκταση» μὲ τοὺς προσδιοριστικούς παράγοντες τῶν ὀρισμῶν,
στοὺς ὁποίους προέχον στοιχεῖο εἶναι τὰ «ξυλώδη φυτὰ» ἢ ἡ «ξυλώδης
βλάστησις». Καὶ οἱ δύο ὀρισμοὶ ἀντιδιαστέλλονται μὲ ἀρκετὴ σαφήνεια
πρὸς τίς ἐκτάσεις τῆς παραγρ. 6, πού χαρακτηρίζονται ἀποθετικὰ ὡς
μὴ δασικὲς καὶ «δὲν ὑπάγονται ὅπωςδήποτε εἰς τὰς διατάξεις τοῦ
παρόντος νόμου». Ἀντίθετα ἀπὸ τίς διατάξεις τῶν παραγρ. 3, 4 καὶ
5 προκύπτει ὅτι περιλαμβάνονται καὶ ὑπάγονται οἱ κατονομαζόμενες
σ' αὐτὲς ἐκτάσεις στὶς διατάξεις τοῦ Νόμου. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ
χορτολιβαδικὲς κ.λπ. ἐκτάσεις, πού βρίσκονται «ἐντὸς» τῶν δασῶν καὶ
δασικῶν ἐκτάσεων, ὅπως καὶ «αἰ ὑπεράνω» τούτων ἀλπικὲς ζώνες κ.λπ.
Εἶναι προφανὲς στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ πρόθεση τοῦ Νομοθέτη νὰ μὴ δια-
σπᾶται τὸ ἐνιαῖο οἰκονομικὸν, πού συνθέτουν ὅλα τὰ ἐδάφη μέσα καὶ
ἐπάνω ἀπὸ τὰ δάση καὶ τίς δασικὲς ἐκτάσεις (ἐκτὸς βέβαια ἀπ' τίς
γεωργικῶς καλλιεργούμενες ἐκτάσεις), τὰ καλυπτόμενα ἀπὸ ὅποιαδὴ
ποτε, ξυλώδη ἢ ὄχι, βλάστηση.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι κατὰ κατηγορηματικὸν τρόπο προ-
κύπτει ἀπὸ τίς διατάξεις αὐτὲς ὅτι τὰ χορτολιβαδά πού βρίσκονται
ἔξω καὶ κάτω ἀπ' τίς δασικὲς περιοχάς, δὲν ὑπάγονται στὶς διατάξεις
τοῦ νέου Νόμου καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάγονται στὴ διαχείριση καὶ στὴν
ἀρμοδιότητα τῆς Δασικῆς Ὑπηρεσίας. Αὐτὸ ὅμως ὑπὸ μία ἐπιφύλαξη
γιὰ τὰ δημόσια χορτολιβαδικὰ ἐδάφη πού διατυπώνεται ρητὰ στὸ ἄρ-
θρο 74, ὅπου προβλέπεται ἡ προσωρινὴ ὑπαγωγή τους στὶς διατάξεις
τοῦ δασικοῦ κώδικος, μέχρι τῆς παραδόσεώς τους στὶς Ὑπηρεσίες τῆς
Γενικῆς Δ/σεως Γεωργικῆς Ἀναπτύξεως.

Ἀναφορικὰ μὲ τὸ ποιὲς ἀκριβῶς εἶναι οἱ χορτολιβαδικὲς ἐκτάσεις,
τὰ κριτήρια γιὰ τὸν ἀσφαλῆ χαρακτηρισμὸ τους καθορίζονται ἀφ' ἐνός
στὸ ἄρθρο 3 μὲ τὴν διατύπωση τῶν ἐννοιῶν τοῦ δάσους (παρ. 1) καὶ
τῆς δασικῆς ἐκτάσεως (παρ. 2) καὶ ἀφ' ἑτέρου μὲ τὴν λειτουργία τῆς
Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως δασικῶν Ἀμφισβητήσεων (ἄρθρο 10 παρ. 3),
πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου. Ἔτσι καλύπτονται τόσο ἡ ἐπιστη-
μονικὴ φυτοκοινωνιολογικὴ πλευρὰ, ὅσο καὶ ἡ νομικὴ πλευρὰ τοῦ θέ-
ματος καὶ ξεκαθαρίζεται κατὰ τρόπο ὀριστικὸ ἢ διάκριση καὶ τὰ ὄρια
τῶν χορτολιβαδικῶν ἐκτάσεων, πού παράλληλα (ἄρθρο 74) χαρτο-
γραφοῦνται.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, γιὰ τὴν ἄρση τυχῶν ἀμφιβολιῶν σας κατὰ
τὴν πρώτη ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου, ἀν ὀρισμένες ἐκτάσεις πού καλύπτον-
ται ἀπὸ μικροὺς θάμνους (διότι γιὰ τοὺς θάμνους καὶ τὰ δένδρα δὲν γεν-
νᾶται ζήτημα) ὑπάγονται ἢ ὄχι στὶς δασικὲς ἐκτάσεις, ἐπισυνάπτουμε
ἕνα πινάκκα τῶν συνήθων στὶς συνθήκες τῆς χώρας μας πληθυσμῶν
τέτοιων φυτικῶν εἰδῶν, τὰ ὅποια χαρακτηρίζονται ὡς ξυλώδη φυτὰ

ἀπ' τῆ Βιβλιογραφία. Ἐπομένως σύμφωνα με τοὺς ὁρισμούς, ἀν στὶς συγκεκριμένες ἐκτάσεις τὸ φυτοκάλυμα συνίσταται ἀπὸ ἓνα ἢ περισσότερα φυτὰ τῶν εἰδῶν ποὺ περιέχονται στὸν πίνακα, οἱ ἐκτάσεις εἶναι δασικές. Στὸν πίνακα αὐτὸν δὲν περιλαμβάνονται τὰ φρυγανώδη φυτὰ ποὺ κρίθηκε σύμφωνα καὶ με τὴν 43/26.2.1980 γνωμοδότηση τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου Δασῶν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ χαρακτηρίζουν ὡς δασικές τὶς ἐκτάσεις ποὺ καλύπτουν, με τὴν παραδοχὴ ὅτι τὰ φρύγανα οὔτε σημαντικὴ προσφορὰ προϊόντων παρέχουν, οὔτε τὴ διατήρηση τῆς φυσικῆς καὶ βιολογικῆς ἰσορροπίας ἐξασφαλίζουν σὲ ὑπολογισμοῦ βαθμῆ, οὔτε τὴ διαβίωση τοῦ ἀνθρώπου στὸ φυσικὸ περιβάλλον ἐξυπηρετοῦν.

Οἱ μικροὶ θάμνοι περιλαμβάνονται στὸν πρῶτο πίνακα ποὺ ἐπισυνάπτουμε, ὅπου καταχωροῦνται οἱ πιὸ συνηθισμένοι στὴ χώρα μας, δηλαδή οἱ ἐξῆς: Καλυκοτόμη ἢ κολλώδης (Ἀσπάλαθος), Ἐρείκη ἢ Σπονδυλωτὴ (Ρεῖκι, Χαμορεῖκι), Εὐφορβία ἢ δεινροειδής, Παλιουρός ὁ νότιος (Παλιούρι), Πίρος ἢ ἀμυγδαλόμορφος (Γιορτσιά), Προῦνος ἢ ἀκανθωτὴ (Ἀγριοτζανεριά) καὶ Ράμνος ὁ ἐλαιοειδής.

Στὸ δεύτερο πίνακα περιλαμβάνονται τὰ πιὸ συνηθισμένα στὴ χώρα μας φρυγανώδη φυτὰ, δηλαδή τὰ ἐξῆς: Ἀνθυλλίς τοῦ Χέρμαν (Ἀλογοθύμαρο), Ἀσπαραγγος ὁ ὀξυφύλλος καὶ Ἀσπαραγγος ὁ ἀφυλλος (Σπαραγγία), Δορύκνιον τὸ δασύ, τὰ εἶδη τοῦ Κίστου (Λαδανιά, Ἀγριολαδανιά, Κουνούκλα), Θύμος ὁ Κεφαλωτός (Θυμάρι), Εὐφορβία ἢ ἀκανθόθαμνος (Κουκουλοσφάνα), Γενίστα ἢ ἀκανθόκλαδος (Ἀφάνα, Ἀχινοπόδι), Γλομπουλαρία ἢ ἄλυπος, Ὑπέρικον τὸ ἐμπετρόφυλλον (Ἀγούδουρας), Ἴνουλα ἢ κολλώδης (Ψυλλίστρα), Λαβαντούλα ἢ στοιχάς (Ἀγριολεβάντα), Φλομὶς ἢ καρποφόρος (Ἀσφάκα) Ποτήριον τὸ ἀκανθωτὸν (Ἀστοιβή, Ξυλαφάνα), Ροσμαρίνος ὁ φαρμακευτικὸς (Δενδρολίβανον), Ροῦσκιος ὁ ὀξὺς (Λαγομηλιά), τὰ εἶδη Ἐλελίσφακου (Φανκομηλιά, Ἀλισφακιά), Θύμβια (Θρούμπι) καὶ εἶδη Θυμελαίας (Χαμολιός).

Γιὰ τὸ χαρακτηρισμὸ τους ὡς μικρῶν θάμνων ἢ φρυγάνων ἀναφέρονται οἱ γνωστοὶ βοτανικοὶ Γεννάδιος, Καββάδας καὶ Διαπούλης.

Εἶναι ἀνάγκη ἐπίσης νὰ καθορισθεῖ ἡ ἔννοια τῶν ὄρων «ἀραιὰ» καὶ «πενιχρὰ» ξυλώδης βλάστηση σὲ συνδυασμὸ με τὴν ἐξυπνρήτηση τῶν λειτουργιῶν ποὺ προαναφέραμε (παραγ. 2), πράγμα τὸ ὁποῖο στὴν πράξη θὰ ἔχει ἀποφασιστικὴ σημασία γιὰ τὴ διάκριση τῶν ὀριακῶν καταστάσεων μεταξὺ τῶν δασικῶν ἐκτάσεων ἀπ' ἑνὸς καὶ τῶν χορτολιβαδικῶν ἐκτάσεων ἀπ' ἑτέρου. Γιὰ τὴν ἀποφυγὴ λοιπὸν συγχύσεων καὶ γιὰ τὴν ἐνιαία ἐκτίμηση ἀπ' ὅλα τὰ ἀρμόδια ὄργανα καὶ τὶς ἐπιτροπὲς τοῦ κριτηρίου τῆς βλαστῆσεως, καθορίζουμε τὸ ποσοστὸ καλύψεως ἀπὸ ξυλώδη βλάστηση σὲ 15%, ὡς ὄριο φυτοκαλύψεως κάτω ἀπ' τὸ ὁποῖο θὰ χαρακτηρίζεται τὴν συγκεκριμένη ἐκταση ὡς ἐκταση χορτολιβαδικῆ καὶ ἀπ' τὸ ὁποῖο καὶ πάνω θὰ τὴ χαρακτηρίζεται ὡς δασική. Ἐννοεῖται πὼς ἀν ἡ ξυλώδης βλάστηση περιορίζεται σὲ τμήμα ἢ τμήματα τῆς ἐδαφικῆς ἐπιφανείας ποὺ καλοῦμεθα νὰ προσδιορίσουμε τὴ μορφή της καὶ τὰ ὑπόλοιπα τμήματα εἶναι καθαρὰ χορτολιβαδικὰ, τότε ὁ προσδιορισμὸς τῆς μορφῆς θὰ γίνεται κατὰ τμήματα, ποὺ θὰ ἀπεικονίζονται με τὰ ὄριά τους στὸ οἰκτεῖο σχεδιάγραμμα ὅσο τὸ δυνατὸ σαφέστερα, ὥστε νὰ ἐλέγχεται στὴ συνέχεια ἡ ἀκρίβεια τοῦ προσδιορι-

σμοῦ τόσο τῆς μορφῆς ὅσο καὶ τῶν ὀρίων τῆς κάθε μορφῆς στὴ συγκεκριμένη ἐδαφικὴ ἐπιφάνεια.

Πάντως συνεκτιμώμενα στοιχεῖα εἶναι πάντοτε στὴν πράξη καὶ οἱ προϋποθέσεις τῆς διατηρήσεως τῆς φυσικῆς καὶ βιολογικῆς ἰσορροπίας, καθὼς καὶ τῆς περιβαλλοντικῆς ἐπιδράσεως τοῦ συγκεκριμένου τόπου στὴ διαβίωση τοῦ ἀνθρώπου, πράγματα ποὺ δὲν ἀναλύονται οὔτε συγκεκριμενοποιοῦνται, ἀλλ' ἐν τούτοις συνεκτιμῶνται.

Εἰδικώτερα στὴν παραγ. 6 πρέπει νὰ ὁρισθεῖ ἡ ἔννοια τοῦ «ἀνωμάλου ἐδάφους ἢ λόφου» κατὰ τρόπο ὥστε νὰ ἐφαρμόζονται ἀπ' ὅλους ἐνιαῖα καὶ πάλι κριτήρια.

Σύμφωνα με τὴ Βιβλιογραφία ὡς «λόφος» χαρακτηρίζεται ἔξαρση τοῦ ἐδάφους μέχρι ἀπόλυτο ὕψος 200 μέτρων. Ἐπομένως ἀντίστοιχοι θὰ εἶναι καὶ ἀπὸ σᾶς καὶ τὶς Ἐπιτροπὲς οἱ χαρακτηρισμοὶ τοῦ ἀνωμάλου ἐδάφους ἢ λόφου. Στὶς περιπτώσεις ὅμως ποὺ μιὰ ἔξαρση βρίσκεται μεμονωμένη σὲ ὀροπέδιο με μεγάλο ἔστω ὑψόμετρο, ἀν τὸ ὕψος τῆς σὲ σχέση με τὸ ὀροπέδιο εἶναι 200 μέτρα καὶ κάτω θὰ θεωρεῖται ὡς λόφος, ἀνεξάρτητα ἀν τὸ ὑψόμετρό της εἶναι μεγαλύτερο. Σημειωτέον ὅτι ὁ Νόμος παραπέμπει καὶ στὶς περιπτώσεις κηρύξεως τῶν χορτολιβαδικῶν ἐκτάσεων ὡς ἀναδασωτέων τοῦ ἀρθροῦ 38, πράγμα ποὺ ξεκαθαρίζει τὴν πρόθεση τοῦ νομοθέτου γιὰ τὸ ποιὲς χορτολιβαδικὲς ἐκτάσεις δὲν θὰ περιλαμβάνονται στὴν ἔννοια τῶν δασικῶν ἐκτάσεων τὰ ἀνωμάλα ἐδάφη, με τὴν πρόβλεψη νὰ κηρύσσονται ἀναδασωτέες, οἱ χορτολιβαδικὲς ἐκτάσεις ποὺ ὑπάγονται π.χ. στὶς περιπτώσεις τῆς παραγ. 2 τοῦ ἀρθρ. 38.

Ἀναμφισβήτητα ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς μορφῆς μιᾶς ἐκτάσεως ἐξαρτᾶται ἀπ' τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα τῆς κάθε περιπτώσεως. Συνεπῶς μόνον ἡ αὐτοψία καὶ τὰ ἀντικειμενικὰ κριτήρια τῆς φυτοκοινωνικῆς συνθέσεως τῆς βλαστῆσεως εἶναι οἱ καθοριστικοὶ παράγοντες τῆς διακρίσεως κάθε μορφῆς, μαζὶ με τὴν ἐκτίμηση καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων (προσφορὰ προϊόντων, διατήρηση τῆς φυσικῆς καὶ βιολογικῆς ἰσορροπίας ἢ ἐξυπνρήτηση τῆς διαβίωσης τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὸ φυσικὸ περιβάλλον).

4. Τ ἄ ρ θ ρ 4 εἰσάγει γιὰ πρώτη φορὰ στὴ δασικὴ νομοθεσία τὴ διάκριση κατηγοριῶν τῶν δασῶν καὶ τῶν δασικῶν ἐκτάσεων. Στὴν παραγ. 1 οἱ κατηγορίες ποὺ διακρίνονται ἀναφέρονται στὶς λειτουργίες τῶν δασῶν (ἢ αὐτὸ ποὺ θὰ λέγαμε στὴ Δασικὴ Διαχειριστικὴ δασοπονικὸς σκοπός). Φυσικὰ ὅταν οἱ σκοποὶ, ὅπως συνηθέστερα συμβαίνει στὴν πράξη, εἶναι σύνθετοι πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπόψη ὁ κύριος σκοπός. Στὴν παραγ. 2 οἱ κατηγορίες ἀναφέρονται στὴ θέση τῶν δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων, ποὺ ἐξ αἰτίας τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ἔγινε ἐξαιρετικὰ σοβαρὸς συντελεστὴς ἐξάρσεως τῆς σημασίας τους καὶ διαφορισμοῦ τῆς ἐναντι αὐτῶν στάσεως τῆς Πολιτείας. Ἔτσι γίνεται μιὰ σαφὴς διάκριση κατηγοριῶν, ἀνάλογα με τὴ θέση σὲ σχέση με τὶς ἀκτές, τοὺς κύριους δρόμους, τὰ τουριστικὰ κέντρα, τὴν πρωτεύουσα κ.λπ. Εἶναι φανερό ὅτι ἡ πρόβλεψη τῶν διακρίσεων αὐτῶν προσέκυψε ὅπως φαίνεται ἀπ' τὰ ἐπόμενα ἄρθρα, λόγω τῆς ἀνάγκης νὰ κατανεμηθοῦν στὸ χῶρο οἱ ἐπιτρεπτὲς ἐπεμβάσεις γιὰ ἀλλαγὴ χρήσεως, με τὴν ἐλάχιστη δυνατὴ προσβολὴ τῶν πιὸ πολυ-

τίμων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος δασών και δασικών εκτάσεων.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 5 δεν χρειάζονται έρμηνεία.

6. Το άρθρο 6 εισάγει μια αξιολογική καινοτομία στον τρόπο του υπολογισμού της αξίας δάσους ή δασικής εκτάσεως. Έτσι με την παρ. 1 καθορίζεται ότι η αξία στηρίζεται στα δεδομένα της Δασικής Έκτιμητικής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ή από το Νόμο απαγορευμένη περίπτωση χρησιμοποίησης του εδάφους για οικιστικούς ή άλλους σκοπούς, ξένους προς τη δασοπονική εκμετάλλευση. Αντίθετα όταν τμήμα δάσους ή δασικής εκτάσεως διατίθενται για άλλη χρήση, εκτός απ' τη «δασοπονικής φύσεως» εκμετάλλευση, λαμβάνονται υπόψη, όπως ορίζεται στην παραγρ. 2, συγκριτικά στοιχεία σχετικά με την αποκτωμένη οικοπεδική τους ή άλλη αξία. Σχετικές είναι και οι διατάξεις του Νόμου 947/79 «περί οικιστικών περιοχών» (ΦΕΚ 169 τ.Α' της 29.7.1979).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Συμβούλια και Επιτροπές:

7. Για το άρθρο 7, που αναφέρεται στη σύσταση Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής ως συμβουλευτικού και γνωμοδοτικού όργανου, παρέλκει να δοθούν οδηγίες. Σύντομα θα εκδοθεί το Προεδρικό Διάταγμα, οργάνωσης και λειτουργίας του, που θα σας κοινοποιηθεί.

8. Με το άρθρο 8, καθιερώνεται ένα νέο καθεστώς στον τρόπο και διαδικασία διοικητικής αναγνώρισεως των προβαλλομένων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δικαιωμάτων κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε δάση ή δασικές εκτάσεις. Έτσι:

α) Συνιστώνται τέσσερα (4) περιφερειακά Συμβούλια Ίδιοκτησίας Δασών με καθοριζόμενες Έφετειακές περιφέρειες δικαιοδοσίας, που καλύπτουν όλοκληρη τη Χώρα.

β) Ορίζεται η σύνθεση του καθενός Σ.Ι.Δ. και επιβάλλεται η παρουσία όλων των μελών στις συνεδριάσεις.

γ) Ρυθμίζονται θέματα που έχουν σχέση με την κρίση των υποβαλλομένων αιτήσεων, τα κρινόμενα στοιχεία, τη δυνατότητα να διαταχθεί ειδική έρευνα ή πραγματογνωμοσύνη, τη συσχέτιση των αιτήσεων και τη συνεξέτασή τους, τη δέσμευση του Υπουργού να μη αναγνωρίζει δικαιώματα εφ' όσον η γνωμοδότηση του Συμβουλίου είναι απορριπτική, ενώ αντίθετα ο Υπουργός μπορεί να μη αποδεχθεί θετική γνωμοδότηση με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του ή να παραπέμψει το φάκελλο (με τη θετική πάντοτε και όχι την απορριπτική γνωμοδότηση) στο Αναθεωρητικό Συμβούλιο Ίδιοκτησίας Δασών.

δ) Προβλέπεται, για πρώτη φορά απ' ότου άρχισε η λειτουργία παρομοίων Συμβουλίων, η σύσταση του Αναθεωρητικού Συμβουλίου Ίδιοκτησίας Δασών και προσδιορίζονται οι αρμοδιότητές του.

ε) Μια καινοτομία γίνεται με την παράγρ. 5, όπου δίνεται στον Υπουργό το δικαίωμα της αὐτεπαγγέλτου παραπομπής στο οίκειο Σ.Ι.Δ. για έρευνα και κρίση ιδιοκτησιακών θεμάτων (ύπαρξη δικαιωμάτων ή όχι σε δάση ή δασικές εκτάσεις) χωρίς αίτηση ενδιαφερομένου, ο οποίος παράλληλα και σε προθεσμία εξ (6) μηνών προσκαλείται να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία του προβαλλομένου δικαιώματός του. Η πρόβλεψη αυτή προφανώς θεσπίζεται για να ξεκαθαρίζονται επισπεύσει του Υπουργού όρισμένες ιδιοκτησιακές υποθέσεις, που οι ενδιαφερόμενοι είτε από αμέλεια είτε σκόπιμα δεν τις προωθούν στο Συμβούλιο, αλλά η Πολιτεία ενδιαφέρεται να εκκαθαρισθεί η ιδιοκτησιακή τους κατάσταση. Και αν παρά την πρόσκληση δεν προσκομίσουν στοιχεία στην προθεσμία του ή υπόθεση κρίνεται με τα υπάρχοντα στην Ύπηρεσία στοιχεία.

στ) Η παράγρ. 6 είναι σχετική με τα ειδικά τέλη για την εξέταση των αιτήσεων. Απ' αυτά απαλλάσσονται μόνο οι Δήμοι και Κοινότητες και όλα τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

ζ) Το Προεδρικό Διάταγμα που προβλέπεται με την παράγρ. 7 θα εκδοθεί σύντομα.

η) Διευκρινίζεται ότι τα πολιτικά δικαστήρια, ανεξάρτητα απ' τη διοικητική διαδικασία και το αποτέλεσμα της, είναι πάντοτε αρμόδια να κρίνουν πάνω σε αιτήσεις αναγνώρισεως δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων, όπως επίσης και τρίτων έναντι του αναγνωρισθέντος από το δημόσιο ως ιδιοκτήτου, νομέως κ.λπ., έτσι ώστε το δημόσιο να μην έχει καμιά ευθύνη για αναγνώριση υπέρ αιτούντων, ενώ δικαστικώς αποδεικνύεται ότι υπάρχουν και άλλοι δικαιούχοι.

θ) Οι τρεις (3) υπόλοιποι παράγραφοι δεν χρειάζονται έρμηνεία.

9. Το άρθρο 9, αναφέρεται στη σύνθεση και λειτουργία του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, που ελάχιστα διαφέρει απ' την ισχύουσα μέχρι σήμερα.

10. Στο άρθρο 10, με την παράγρ. 1 συγκροτούνται τα Νομαρχιακά Συμβούλια Δασών, οι επιτροπές επίλυσεως Δασικών Αμφισβητήσεων και για τις επικίνδυνες περιοχές οι Επιτροπές Αντιμετωπίσεως δασοπυρκαϊών. Ειδικότερα στην Επιτροπή Επίλυσεως Δασικών Αμφισβητήσεων εκτός απ' τις αρμοδιότητες της παραγρ. 3 του άρθρου αυτού ανήκουν σύμφωνα με επόμενες διατάξεις του Νόμου και οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Η εξέταση αντιρρήσεων κατά του δασολογικού (δασικού) χάρτου, ύστερα από αίτηση οιοδήποτε που έχει έννομο συμφέρον, όπως καθορίζει η παράγρ. 5 του άρθρου 12.

β) Η εξέταση αντιρρήσεων του Νομάρχου ή των ενδιαφερομένων για την ορθότητα της πράξεως του δασάρχου, ως προς το χαρακτηρισμό μιας εκτάσεως ως δάσους ή δασικής εκτάσεως κ.λπ. σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 14.

γ) Ο καθορισμός του τιμήματος με το οποίο πρέπει να γίνει η αγορά απ' το δημόσιο ιδιωτικών αναδασωτέων εκτάσεων, κατά το άρθρο 43 παρ. 2.

δ) 'Ο καθορισμός του ανταλλάγματος (σύμφωνος γνώμη) παραχώρηση κατά χρήση ή κυριότητα των εκτάσεων για λατομεία, μεταλλεία, όπως ορίζει το άρθρο 57 παραγ. 5.

ε) 'Ο καθορισμός του τιμήματος για την παραχώρηση στους συγκυρίους ή για την πώληση του μεριδίου του δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 63 παραγ. 2 και 4 και η γνωμοδότηση για τη διανομή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγ. 3 του ίδιου άρθρου.

στ) 'Η γνωμοδότηση στις περιπτώσεις αναγνωρίσεως παραχωρήσεων ρητινευομένων δασών, κατά το άρθρο 64 παραγ. 3.

ζ) 'Η εξέταση προσφυγών ή παραπομπών για αιτήσεις αναγνωρίσεως κυριότητας επί αναδασωθέντων αγρών (άρθρο 67 παρ. 3) και προσφυγών σε αποφάσεις του Νομάρχου για την τύχη τελεσιδίκων πρωτοκόλλων διοικητικής αποβολής από αναδασωθέντες αγρούς (άρθρο 67 παραγράφος 4).

η) 'Η εκδίκαση ενστάσεων των ενδιαφερομένων κατά του πρωτοκόλλου άποτεσματισμού και όριοθετήσεως της άρμοδίας επιτροπής και ή έκδοση όριστικής αποφάσεως για τον άποτεσματισμό και τοποθέτηση όροσήμων (άρθρο 73 παραγρ. 2).

θ) 'Η επίλυση άμφισβητήσεων για το χαρακτήρα και τα όρια των εκτάσεων αν δηλαδή μιá έκταση είναι δάσος ή δασική έκταση ή χορολιβαδική ή γενικά μη δασική και ποιά είναι τα όριά της, που πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς (άρθρο 74 παραγρ. 3).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Μέτρα προστασίας.

11. Με τὸ ἀρθρο 11 και τις διατάξεις του για τη φωτογράφιση των δασών και δασικών εκτάσεων καλύπτεται τὸ νομικὸ κενὸ που ὑπῆρχε, ἐνῶ στὴ δασικὴ πράξη γίνεται πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια εὐρεία χρῆση τῆς φωτογραφίας εἴτε τῆς ἀπλῆς εἴτε τῆς ἀεροφωτογραφίας. 'Ο προσδιορισμὸς τῆς ταυτότητος, τῆς χρονολογίας λήψεως και τῶν στοιχείων τῶν περιοχῶν, ἢ ταξινόμηση και ἡ τήρηση τοῦ ἀρχείου τῶν φωτογραφιῶν εἶναι μιá χρησιμώτατη μέριμνα και πρέπει ὅλες οἱ δασικὲς ἀρχὲς νὰ προσέξουν ἰδιαίτερα τὴν ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων που θεσπίζονται για τὴ φωτογράφιση.

12. 'Η προβλεπόμενη στὸ ἀρθρο 12 χαρτογράφηση τῶν δασῶν και δασικῶν εκτάσεων και ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων της σύνταξη τοῦ δασικοῦ χάρτου εἶναι ἀνάγκη νὰ προγραμματισθεῖ και συντελεσθεῖ τὸ ταχύτερο δυνατὸ. "Ὅσο ἡ δασικὴ γῆ γίνεται ἀκριβότερη και ἡ προστασία της ἀπ' τοὺς παντὸς εἶδους ἐχθροὺς τῆς ἀκεραιότητος της προβάλλει σὰν πρωταρχικὸ καθῆκον ὅλων μας κι' ὅσο τὸ φυσικὸ περιβάλλον λογαριάζεται ἀπ' τις σύγχρονες πολιτιστικὲς ἀντιλήψεις ὡς ὁ πιὸ σημαντικὸς συντελεστὴς γαι παράγοντας τῆς ποιότητος τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ δραστηριοποίηση τῆς Δασικῆς Ὑπηρεσίας για τὴν ἀπεικόνισή της στὸ χάρτη καθίσταται ἀπ' τις πιὸ ἐπείγουσες ὑποχρεώ-

σεις. Για τοὺς λόγους αὐτοὺς τὰ συνεργεῖα πρέπει νὰ πυκνωθοῦν κι' ἡ ἀπόδοσή τους ν' ἀνεβεῖ στὸ μέγιστο δυνατό βαθμὸ, ὥστε νὰ ἐτοιμασθοῦν και νὰ κυρωθοῦν οἱ χάρτες για κάθε Δασαρχεῖο, σύμφωνα με τὴ διαδικασία που λεπτομερῶς καθορίζεται στὸ ἐν λόγω ἀρθρο. Τονίζεται ὅτι κατὰ τὴ χαρτογράφηση δὲν ἀντιμετωπίζονται θέματα ἰδιοκτησίας.

13. Τὸ ἀρθρο 13 περὶ τήρσεως γενικοῦ και τοπικοῦ δασολογίου, στὰ ὅποια καταχωροῦνται τὰ κατονομαζόμενα σχετικὰ στοιχεῖα, δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνάγκη σχολίων. Σύντομα ἄλλωστε θὰ σᾶς κοινοποιηθεῖ και τὸ προβλεπόμενο ἀπ' τὴν παράγραφο 3 νὰ ἐκδοθεῖ Προεδρικὸ Διάταγμα, με τις ἀντίστοιχες λεπτομέρειες, ὅποτε θὰ σᾶς δοθοῦν και νεότερες ὁδηγίες.

14. Στὸ ἀρθρο 14 διατυπώνεται με σαφήνεια ἡ διαδικασία τῆς προσωρινῆς ἐπιλύσεως ἀμφισβητήσεων μέχρι τοῦ χρόνου που θὰ καταρτισθεῖ τὸ δασολόγιο. Ἔτσι, εἴτε ὕστερα ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὁποιοῦδήποτε που ἔχει ἔννομο συμφέρον, εἴτε αὐτεπάγγελτα, ὁ Δασάρχης προβαίνει στὸ χαρακτηρισμὸ ἀπεριοχῆς τινὸς ἢ τμήματος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὡς δάσους ἢ δασικῆς εκτάσεως) στὸν καθορισμὸ τῶν ὁρίων τους και στὸν προσδιορισμὸ τῆς κατηγορίας, σύμφωνα με τὸ ἀρθρο 4. 'Η πράξη τοῦ δασάρχου, που πρέπει νὰ εἶναι πλήρως αἰτιολογημένη, κοινοποιεῖται και δημοσιεύεται ὅπως ορίζει ἡ παράγραφος 2, μπορεῖ δὲ νὰ προβληθοῦν κατ' αὐτῆς ἀντιρρήσεις μέσα σὲ προθεσμία δύο μηνῶν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς (πρωτοβαθμίου και δευτεροβαθμίου) τοῦ ἀρθρου 10 παρ. 3. Οἱ ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν, που πρέπει νὰ εἶναι αἰτιολογημένες (λαμβάνοντας ἰδιαίτερα ὑπόψη τὴ μορφολογία τοῦ ἐδάφους, τὸ εἶδος, τὴ σύνθεση και τὴν έκταση τῆς βλαστήσεως ὡς και τις τυχόν προσφάτους ἀλλοιώσεις ἢ καταστροφές) και νὰ ἐκδίδονται σ' ἓνα τρίμηνο, εἶναι ὑποχρεωτικὲς για τὴ χαρτογράφηση και τὴν κατάρτιση ἢ συμπλήρωση τοῦ Δασολογίου τῆς περιοχῆς.

15. Με τὸ ἀρθρο 15 καθορίζεται ἡ ἔννοια και ὁ σκοπὸς τῆς δασικῆς ὁδοῦ, ρυθμίζονται οἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ διακατόχων για τὴ διέλευση ἢ τὴ διάνοιξη δασικῶν ὁδῶν στὶς ἰδιοκτησίες τους ἢ τις διακατεχόμενες δασικὲς εκτάσεις και καθορίζεται ὁ τρόπος ἀναθέσεως στὴ Δασικὴ Ὑπηρεσία τῆς κατασκευῆς ἢ συντηρήσεως και ἀνακαινίσεως μη δασικῶν ὁδῶν, που ἐξυπηρετοῦν και δασοπικνοὺς σκοπούς. Ἀκόμη ὅταν πρόκειται για δασικοὺς δρόμους που περνοῦν μέσα ἀπὸ ἀρχαιολογικοὺς χώρους ἢ στὶς παρυφές τους, χρειάζεται ὅπως ἴσως ἔστω ἢ ἔγκριση τοῦ Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ και Ἐπιστημῶν, μιá διαδικασία που δὲν ἴσχυε μέχρι σήμερα.

16. Με τὸ ἀρθρο 16 ρυθμίζεται πῶς ἐκτελοῦνται, πέραν τῶν συνήθων δασικῶν ἔργων και τὰ εἰδικὰ δασοτεχνικὰ ἔργα και κατονομάζονται λεπτομερῶς τὰ ἔργα και ἐργασίες ἀρμοδιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν δασοτεχνικῶν ἔργων, καθορίζεται ὅτι με ὑπουργικὲς ἀποφάσεις εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάθεση σ' αὐτὲς και ἄλλων ἔργων, προβλέπεται ὁ τρόπος καταρτίσεως και ἐγκρίσεως πενταετῶν προγραμμάτων καθὼς και τῶν μελετῶν, τονίζεται ἡ ἀνάγκη ἐντάξεως κατὰ προτεραιότητα στὰ προγράμματα τῶν ἔργων διευθετήσεως χειμάρρων, ἔργων που ἔχουν ἀμεση ἀνάγκη πὸ πεδινὰ ἐκτελεστέων καὶ ἄλλα ὑποὸν δασοτεχνικῶν ἔργων

και η δυνατότητα χρηματοδοτήσεώς τους απ' τους προϋπολογισμούς των τελευταίων και προσδιορίζεται ο τρόπος εκτελέσεως των έργων όταν γίνονται σε δημόσια δάση ή δασικές εκτάσεις, με αυτεπιστασία ή εργολαβία, κατ' απόφαση του Υπουργού ή Νομάρχου. 'Επι πλέον προβλέπεται η έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος και τέλος όρίζεται ότι τα αναγκαία προστατευτικά έργα στα ιδιωτικά ή διακατεχόμενα δάση και δασικές εκτάσεις πραγματοποιούνται υποχρεωτικά απ' τους ιδιοκτήτες ή διακατόχους, σύμφωνα με τα προγράμματα της υπηρεσίας με δυνατότητα επιδοτήσεως της δαπάνης μέχρι 100% και εισπράξεως του μισού του δαπανηθέντος χρηματικού ποσού σε μιά τετραετία εάν, έλλείψει εσόδων, δεν απαλλάσσονται τελείως απ' την υποχρέωση αυτή οι ιδιοκτήτες ή διακατόχοι.

17. Με τις διατάξεις του άρθρου 17 διατυπώνονται γενικής φύσεως δασοπονικές και δασοπολιτικές αρχές, που επιβάλλεται να τηρούνται κατά τη διαχείριση των δημοσίων και μη δημοσίων δασών, προδιαγράφονται οι υποχρεώσεις του δημοσίου, των διακατόχων και των ιδιοκτητών για την εφαρμογή των αρχών αυτών, με αντίστοιχη επιβάρυνση της δαπάνης γα την εκτέλεση των έργων αναπτύξεως και βελτιώσεως της δασοπονίας. 'Επισημαίνομε τον τιθέμενο στόχο, ότι κατά την διαχείριση των δημοσίων δασών και κατά την επιτήρηση των ιδιωτικών δασών πρέπει να αποβλέπουμε στη σπέρμοφυη διαχειριστική μορφή. Καθορίζεται ως υποχρεωτική ή διάθεση ποσοστού μέχρι 30% των ετησίων καθαρών δασικών εσόδων απ' τους ιδιοκτήτες και διακατόχους για τα δασικά έργα στην περιοχή της ιδιοκτησίας τους, οι όποιοι αν δεν συμμορφώνονται αποκλείονται από τις επιδοτήσεις του προηγούμενου άρθρου και απ' τις οικονομικές ενισχύσεις του Ν.Δ. 131/1974. Τέλος θεσπίζεται η δυνατότητα χρηματοδοτήσεως των έργων σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις από τα Γεωργοταμεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 131/1974 και τη σχετική διαδικασία.

18. Το άρθρο 18 δεν έχει ανάγκη έρμηνείας.

19. Για την εφαρμογή του άρθρου 19 θα αναμείνετε και την έκδοση του προβλεπόμενου Προεδρικού Διατάγματος.

20. 'Επίσης οι διατάξεις του άρθρου 20 θα καθορισθούν λεπτομερώς με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.

21. Με το άρθρο 21 θεσπίζεται η δυνατότητα να χρηματοδοτούνται από το Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη φιλοδασικού πνεύματος, περιπτώσεις παροχής βραβείων, επιχορηγήσεως εκπαιδευτικών ή κοινωφελών ιδρυμάτων και φιλοδασικών σωματείων και ή δργάνωση δασικών εκθέσεων. Πολύ σημαντικές επίσης είναι οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3, για την εφαρμογή των όποιων χρειάζεται η εκδήλωση από μέρους όλων των δασολόγων του ενδιαφέροντος, που αρμόζει σε μιά τόσο χρήσιμη για τη σωτηρία και ανάπτυξη του δασικού μας πλούτου έκστρατεία.

22. Στο άρθρο 22 θεσπίζεται μιά κεφαλιώδους σημασίας πρόβλεψη, η υποχρεωτική σύσταση αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών προστασίας. Οι συνεταιρισμοί αυτοί συνιστώνται σε περιοχές που

(άρθρο 49) και μέλη τους γίνονται υποχρεωτικώς όλοι οι ιδιοκτήτες ή διακατόχοι αυτοτελών τμημάτων ή ιδανικών μεριδίων των δασών και δασικών εκτάσεων που περιλαμβάνονται σ' αυτές τις περιοχές. 'Ο σκοπός τους διαγράφεται σαφώς στην παράγραφο 2, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της συστάσεώς τους, καθώς και η λειτουργία των αναγκαστικών συνεταιρισμών δασοκτημόνων και ως δασικών συνεταιρισμών προστασίας, αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 και τέλος διαλαμβάνεται πρόβλεψη για έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος και δυνατότητα συστάσεως έκουσίων δασικών συνεταιρισμών προστασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αντιμετώπιση πυρκαϊών

23. Το άρθρο 23, που αναφέρεται στις λεπτομερώς κατονομαζόμενες απαγορεύσεις της χρήσεως του πυρός μέσα ή κοντά στα δάση και στις δασικές εκτάσεις, με προφανή σκοπό την πρόληψη πυρκαϊών, δεν χρειάζεται διευκρινίσεις.

24. Το άρθρο 24 περιλαμβάνει τα ένδεδειγμένα μέτρα πρόληψως πυρκαϊών, που επιβάλλεται να λαμβάνουν οι σιδηροδρομικές υπηρεσίες και άλλοι οργανισμοί κοινής ωφελείας, καθώς και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις οι εγκατεστημένες κοντά σε δάση και δασικές εκτάσεις. 'Εκτός απ' τα άλλα υποχρεώνονται (παρ. 5) να διατηρούν και τα απαραίτητα μέσα για την άμεση επέμβαση και αντιμετώπιση πυρκαϊών, που μπορεί να εκδηλωθούν στη γειτονική δασική περιοχή, όπως π.χ. σκαπτικά και κοπτικά εργαλεία κ.λπ. Συνιστούμε να ενημερωσέτε εργαίρους τους οργανισμούς κοινής ωφελείας και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις για τις καθιερούμενες απ' το άρθρο αυτό υποχρεώσεις τους.

25. Με το άρθρο 25 θεσπίζεται η κήρυξη επικινδύνων περιοχών έφσον υπό όρισμένες προϋποθέσεις είναι εκτεθειμένες και ευάλωτες σε πυρκαϊές, πράγμα που γίνεται με Προεδρικό Διάταγμα και συνεπάγεται την υποχρέωση να ληφθούν τα κατονομαζόμενα στην παράγραφο 3 ειδικά μέτρα. Είναι περιττό να τονίσουμε τη σκοπιμότητα αυτών των διατάξεων και την ανάγκη της σχολαστικής τηρήσεώς τους, κυρίως απ' τις υπηρεσίες στη δικαιοδοσία των όποιων υπάγονται περιοχές που μαστίζονται από πυρκαϊές. Οι σχετικές διαδικασίες πρέπει να γίνουν το συντομότερο, ώστε μέσα σ' ένα εύλογο χρονικό διάστημα να καταστεί πραγματικότητα η ολοκληρωμένη δργάνωση και κατανομή των προβλεπόμενων εγκαταστάσεων, η έκδοση των κανονισμών και διαταγμάτων, η εκτέλεση των έργων και οι υπόλοιπες απαραίτητες ρυθμίσεις.

26. Το άρθρο 26 θεσμοποιεί την δργάνωση μονάδων κατασβέσεως δασοπυρκαϊών, η συγκρότηση των όποιων δεν είναι καινοφανής στη δασική πράξη, ως προϊόν άλλωστε άδηριτης ανάγκης. Με τον σαφή προσδιορισμό της άποστολής των μονάδων αυτών (παρ. 2) και την πρόβλεψη της έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος για τη σύσταση θε-

ένα σοβαρό κενό της νομοθεσίας για την πρόληψη και καταστολή των πυρκαϊών των δασών στα πυρόπληκτα διαμερίσματα της Χώρας μας.

27. Παράλληλα με το άρθρο 27 προβλέπεται η ίδρυση και λειτουργία των ειδικών μονάδων κατασβέσεως πυρκαϊών από αέρος στην πολεμική αεροπορία, που είναι ένδεχομένο (παραγρ. 4) να μεταφερθούν και στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας. Έτσι θεωρείται αποτελεσματικά ο άντυπυρικός αγώνας και δεν απομένει παρά ο έφοδιασμός με τα απαιτούμενα αεροσιμόφια, ελικόπτερα και λοιπά υλικά και ο καθορισμός των θεμάτων οργάνωσης, κατανομής, επανδρώσεως κ.λπ. που θα γίνει με Προεδρικό Διάταγμα.

28. Το άρθρο 28 δεν έχει ανάγκη διευκρινίσεων.

29. Το άρθρο 29, με τις διατάξεις του οποίου υποχρεώνεται ο καθένας που αντιλαμβάνεται πυρκαϊά δάσους ή δασικής εκτάσεως να σπεύσει για την κατάσβεσή της και αν δεν μπορεί μόνος του να τη σβύσει να ειδοποιήσει άμεσα τις αρχές, χρειάζεται να λάβει, με τη φροντίδα της Υπηρεσίας μας, εύρεία δημοσιότητα. Για τις υποχρεώσεις των υπηρεσιακών οργάνων δεν χρειάζεται να επιμείνουμε.

30. Στο άρθρο 30 διαλαμβάνονται οι ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν, άμεσα μόλις αντιληφθούν έναρξη πυρκαϊάς, ο δασάρχης, οι τοπικές μονάδες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας - της Χωροφυλακής και της Αγροφυλακής και ρυθμίζεται η κλιμάκωση της κινητοποιήσεως και άλλων μονάδων, καθώς και η διαδικασία της συνδρομής του στρατού για την κατάσβεση των πυρκαϊών που λαμβάνουν διαστάσεις. Καθορίζονται επίσης οι υποχρεώσεις των στρατιωτικών διοικήσεων να θέτουν στη διάθεση του διευθύνοντος το έργο της κατασβέσεως πυρκαϊών (Νομάρχου ή Δασάρχου κ.λπ.) τη διαθέσιμη δύναμη των ανδρών τους, που πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με τα απαραίτητα μέσα και εργαλεία και τέλος τα της κινητοποίησης των μονάδων κατασβέσεως πυρκαϊών από αέρος.

31. Με το άρθρο 31 (παραγρ. 1) θεσπίζεται το ότι οι κάτοικοι της περιοχής μπορούν έθελοντικά να συμμετέχουν στην κατάσβεση της πυρκαϊάς συνεργαζόμενοι με τις αρχές και ότι σε περιπτώσεις σοβαρού κινδύνου επεκτάσεώς της (παραγρ. 2) επιτρέπεται η επίταξη των δυναμένων να χρησιμοποιηθούν μέσων, καθώς και των προσωπικών υπηρεσιών των κατοίκων που περιλαμβάνονται σε καταρτιζόμενο επί τόπου πίνακα ή στον υπάρχοντα πίνακα που έχει καταρτισθεί προκειμένου για τις επικίνδυνες περιοχές. Επί πλέον προβλέπεται (παραγρ. 3) η καταβολή αποζημιώσεων στους ιδιοκτήτες των επίτασσόμενων μέσων και στους εργασθέντας ιδιώτες είτε έθελοντικά είτε με επίταξη της προσωπικής τους εργασίας.

32. Στο άρθρο 32 κατονομάζονται οι περιπτώσεις παροχής άμοιβων, το είδος τους, οι δικαιούχοι και η διαδικασία της χορηγήσεως των άμοιβων. Άξιοπρόσεκτη είναι η δυνατότητα της καταβολής ειδικής άμοιβής στους συντελούντες με θετικές πληροφορίες για την ανάκαλυψη των εμπρηστών ή υπαιτίων πυρκαϊών.

33. Στο άρθρο 33 καθορίζονται οι υπό όρισμένες προϋπο-

καιομένων εκτάσεων. Σε περίπτωση διαπιστωμένου δόλου φθάνουν υποχρεωτικώς στο σύνολο της δαπάνης, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης για την κινητοποίηση των υπηρεσιών.

34. Στις διατάξεις του άρθρου 34 επιστάται η ιδιαίτερη προσοχή σας και προπαντός του προϊσταμένου δασάρχου. Η παράλειψη των ενεργειών αυτών που αρχίζουν απ' την ασφαλή φύλαξη της εκτάσεως όπου κατεστάλη η πυρκαϊά και τελειώνουν με την κήρυξη της εκτάσεως ως αναδασωτέας, είναι ανεπίτρεπτη.

35. Το άρθρο 35 είναι εξαιρετικά σημαντικό και βάζει έναν αποτελεσματικό για τον άντυπυρικό αγώνα φραγμό, με την απαγόρευση των μεταβιβάσεων επί τριάντα χρόνια των ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων που κήληκαν ή που καίονται μετά την 11.6.1975. Με την παράγραφο 2 μάλιστα καθιερώνεται η ακυρότητα της δικαιοπραξίας εν ζωή για τη μεταβίβαση ολοκλήρου, μέρους ή ιδανικών μεριδίων ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων, αν δεν προσαρτάται το σ' αυτήν προβλεπόμενο πιστοποιητικό.

36. Οι προβλεπόμενες στο άρθρο 36 αποφάσεις του Νομάρχου, που αφορούν σε δασικούς κανονισμούς για την αντιμετώπιση πυρκαϊών, δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά τηρούνται και δημοσιεύονται (σε τοπική Εφημερίδα) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 301/1976. Οι κανονιστικές αυτές πράξεις πρέπει να καταρτίζονται με προσοχή και να περιέχουν όλες τις ρυθμίσεις ώστε να αντιμετωπίζονται άρτια όλες οι πτυχές του προβλήματος στις συγκεκριμένες περιοχές και να λαμβάνονται όλα τα έδεδειγμένα προληπτικά μέτρα κατά των δασοπυρκαϊών. Σύντομα θα σας σταλούν σχετικά υποδείγματα κανονιστικών πράξεων για να διευκολυνθείτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Δασώσεις και αναδασώσεις.

37. Το άρθρο 37 αναφέρεται στις έννοιες, που δεν χρειάζονται διευκρινίσεις.

38. Το άρθρο 38 διακρίνει δυο τρόπους για την κήρυξη εκτάσεων ως αναδασωτέων και έφιστομε την προσοχή για την κατά περίπτωση εφαρμογή τους. Έτσι με τις παραγράφους 1 και 2 καθορίζονται οι περιπτώσεις των υποχρεωτικώς εκδιδομένων πράξεων που αφορούν:

α) Σε δάση και δασικές εκτάσεις που καταστρέφονται ή υποφιλώνονται εξ αιτίας πυρκαϊάς ή παρανόμων υλοτομιών. Επισημαίνουμε ότι στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να κηρυχθούν (αν δεν έχουν κηρυχθεί) αναδασωτέες οι εκτάσεις που έχουν καταστραφεί απ' τα αλτία αυτά, έφόσον όμως μέχρι της 11.6.1975 δεν έχουν χρησιμοποιηθεί για άλλο σκοπό, δηλαδή δεν έχει δημιουργηθεί κατάσταση που είναι αδύνατο να μεταβληθεί (π.ν. οικισμός, βιομηχανικές εγκαταστάσεις

την 11.6.1975 ή ύποχρέωση τής κηρύξεως ως αναδασωτέων υφίσταται όπωσδήποτε. 'Επί πλέον οι δασικές υπηρεσίες ύποχρεώνονται νά πραγματοποιήσουν τις φυτείες ή σπορές σ' αυτές τις εκτάσεις μέσα σέ τρία χρόνια, εάν δέν προβλέπεται νά επιτύχει ή φυσική αναγέννηση.

β) Σέ εδάφη πού δέν έχουν δασική βλάστηση και καλύπτουν μία ή περισσότερες απ' τις προϋποθέσεις τής παραγράφου 2.

'Αντίθετα δυνήτικη είναι ή κήρυξη εκτάσεων ως αναδασωτέων στις περιπτώσεις τής παραγράφου 3.

39. Το άρθρο 39 αναφέρεται στη δυνατότητα εκμισθώσεως δασικών εκτάσεων (όχι δασών) τών κατηγοριών γ' έως και ε' τής παραγράφου 1 του άρθρου 4 ή δημοσίων χορτολιβαδικών ή άλλων εδαφών πού κηρύσσονται ως αναδασωτέα, για χρονικό διάστημα μέχρι πενήντα (50) ετών, σέ νομικά ή φυσικά πρόσωπα, με σκοπό την αναδάσωση τους και αποκλειστική δασοπονική εκμετάλλευση. 'Η δαπάνη αναδασώσεως βαρύνει τους μισθωτές (παραγρ. 1). Προβλέπεται διενέργεια δημοπρασίας και ύπογραφή σχετικής συμβάσεως, με όρους πού καθορίζονται στην παράγραφο 2 και με ειδικότερα συμβατικά στοιχεία ή πρότυπα συμβάσεων, τά όποια δύναται νά καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα. Προβλέπεται ακόμη προθεσμία (ένος μηνός από την ήμερομηνία ύπογραφής τής συμβάσεως) για την κήρυξη τών εκμισθουμένων χορτολιβαδικών ή άλλων εδαφών ως αναδασωτέων (πάρ. 3) και ή ύποχρεωτική καταγγελία τής συμβάσεως και έκπτωση του μισθωτού αν δέν πραγματοποιηθεί ή αναδάσωση, ενώ (πάρ. 4) ρυθμίζεται και ή τύχη τών φυτειών κατά τή λήξη ή την πρόωρη λύση τής μισθώσεως. Τέλος με τις παραγράφους 5 και 6 όρίζεται ότι τά παραπάνω περι μισθώσεων ισχύουν και για αντίστοιχες εκτάσεις πού ανήκουν σέ δήμους ή κοινότητες και ότι αναδασωτέα δημόσια χορτολιβαδικά εδάφη δύναται νά παραχωρούνται κατά κυριότητα σέ δήμους ή κοινότητες για νά δημιουργούν πάρκα, άλση, δάση άναφυχής και προστατευτικά πάση.

40. Στο άρθρο 40 γίνεται πρόβλεψη για διάθεση στο δημόσιο εκτάσεων πού ανήκουν σέ Ν.Π.Δ.Δ., με σκοπό τή δαπάναις του αναδάσωση και δασοπονική εκμετάλλευση και ρυθμίζεται κατά περίπτωση ή τύχη τών από την εκμετάλλευσή τους καθαρών εσόδων, πού διανέμονται ή αποδίδονται στο σύνολο αν πρόκειται για δήμους ή κοινότητες.

41. Με τó άρθρο 41 ρυθμίζεται ή διαδικασία τής κηρύξεως τών εκτάσεων ως αναδασωτέων. 'Εφιστάται ή προσοχή στην παράγραφο 2, όπου καθορίζεται ή απαίτηση κατάρτισεως ανά πενταετιαν προγράμματος αναδασώσεων σέ επίπεδο νομού, πού δυό μήνες πριν απ' την έγκρισή του κοινοποιείται στις νομαρχιακές υπηρεσίες τών 'Υπουργείων Συντονισμού και Δημοσίων Έργων και ακολουθεί ή λοιπή διαδικασία. Είναι πρόδηλο ότι στα προγράμματα θά περιλαμβάνονται κατά προτίμηση οι ύποχρεωτικώς κηρυχθεϊσες ως αναδασωτέες εκτάσεις. 'Αντίθετα είναι ύποχρεωτική (πάρ. 3) ή έντός τριών (3) μηνών από τής καταστολής τής κυρκαϊάς ή τής διαπιστώσεως τής καταστροφής από άλλη αίτια, έκδοση τής αποφάσεως του νομάρχου, στην όποια κα-

προγράμματος αναδασώσεως. Διαφορετική τέλος (πάρ. 4) είναι ή διαδικασία για τή δημιουργία πάρκων ή άλσών ή δασών άναφυχής σέ πόλεις και οικιστικές περιοχές και έχει σχέση με τó οικείο Προεδρικό Διάταγμα.

42. Στο άρθρο 42 προβλέπεται ότι ή αναδάσωση πραγματοποιείται επί τής βάσει μελέτης, πού για μέν τά δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις κατάρτιζεται από τή δασική υπηρεσία, διά δέ τά ιδιωτικά και διακατεχόμενα κατάρτιζεται μερίμνη και δαπάναις τών ιδιοκτητών ή διακατόχων υπό την έποπτεία τής δασικής αρχής και έγκρίνεται απ' αυτήν. 'Όταν πρόκειται για ανήκοντα σέ μέλη δασικού συνεταιρισμού δάση ή δασικές εκτάσεις πού κήκων, την αναδάσωση πραγματοποιεί ύποχρεωτικά ó συνεταιρισμός με δαπάνη του και έπιμερισμό τών εξόδων στα μέλη του. 'Ακόμη καθορίζεται ότι, σέ περιπτώσεις καταστροφής από πυρκαϊά ή βίαιο συμβάν, είναι δυνατή ή επιδότηση, εάν δέν συντρέχει περίπτωση άμελείας ή δόλου τών ιδιοκτητών ή διακατόχων.

43. Με τó άρθρο 43 όρίζεται κατ' αρχήν ότι ή κήρυξη μιās ιδιωτικής εκτάσεως ως αναδασωτέας συνεπάγεται μέν τήνάπαλλοτρίωσή της, αλλά μόνο ύστερα από προηγούμενα άρνηση πωλήσεως, κατά τή διαδικασία πού περιγράφεται σαφώς στην παράγραφο 2 για τήν πώληση και στην παράγραφο 3 για τήν άπαλλοτρίωση. Οι διατάξεις τών δυό αυτών παραγράφων πρέπει νά προσέχονται ιδιαίτερα στην εφαρμογή, τόσο για τήν εξάντληση τής όλης διαδικασίας, όσο και για τήν τήρηση τών χρονικών προθεσμιών. 'Εν τούτοις (πάρ. 4) αναγκαστική άπαλλοτρίωση είναι δυνατή για τó δημόσιο, όταν πρόκειται για καείσα έκταση και συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις τής παραγράφου αυτής.

44. Στο άρθρο 44 διαλαμβάνονται οι περιπτώσεις πού έχουν ως συνέπεια τήν άρση τών αναδασώσεων, ή όποια «ενεργείται δι' όμοιας προς τήν κήρυξιν τής αναδασώσεως αποφάσεως», δηλαδή με άπόφαση του Νομάρχου, ενώ σύμφωνα με τις παλιές διατάξεις γινόνταν με Προεδρικό Διάταγμα. Πρέπει νά προσεχθεί ότι ή παράγραφος 1 άφορά μόνο σέ ιδιωτική έκταση, μή δασική όταν κηρύχθηκε αναδασωτέα, τής όποιας ή άπαλλοτρίωση δέν συντελέστηκε, όπως όρίζει ή σχετική περι άπαλλοτριώσεων νομοθεσία έγκαίρως. Στην περίπτωση αυτή είναι ύποχρεωτική για τή διοίκηση ή άρση τής αναδασώσεως. 'Η παράγραφος 2 άφορά σέ δημόσια έκταση, μή δασική, πού κηρύσσεται αναδασωτέα, αλλά άποδεικνύεται ύστερα από πέντε χρόνια ότι είναι άνεφικτη ή πραγματοποίηση τής αναδασώσεως. 'Επιτρέπεται τότε ή άρση τής αναδασώσεως με άπόφαση του Νομάρχου. Τέλος δυνητική είναι (πάρ. 3) ή άρση στις περιπτώσεις πού προβλέπει ή εφαρμογή τών διατάξεων περι μεταβολής του προορισμού δάσους ή δασικής εκτάσεως του έκτου κεφαλαίου του Νόμου (έπιτροπές έπεμβάσεις).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Ἐπιτρεπτὲς ἐπεμβάσεις στὰ δάση καὶ στὶς δασικὲς ἐκτάσεις.

45. Μὲ τὸ ἄρθρο 45 τονίζεται στὴν ἀρχὴ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται καμμιά ἐπέμβαση στὰ δάση καὶ τὶς δασικὲς ἐκτάσεις πού προστατεύονται μὲ τὸν αὐστηρὸ τόνο τοῦ ἀρθροῦ 117 παρ. 3 τοῦ Συντάγματος, ἐκτὸς μόνο ἀν ἀναφέρεται στὸ ἄρθρο 59 παρ. 1 (στρατιωτικὰ ἔργα) καὶ στὶς ἀνάγκες τῆς προστασίας καὶ ἀναδασώσεως τῆς καταστραφείσης ἐκτάσεως. Στὴ συνέχεια (παράγραφος 2) ὀρίζεται ρητὰ ὅτι κάθε ἐπέμβαση ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὸ μέτρο καὶ ἐνεργεῖται πάντοτε μόνο ὕστερα ἀπὸ ἔγκριση τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας ἢ τῆς ἀρμοδίας Δασικῆς ἀρχῆς, πού σὲ παραμεθόριες καὶ ἀμυντικὲς περιοχὲς δίνεται ὕστερα ἀπὸ γνωμάτευση τῆς ἀρμοδίας στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Ἄν (παράγραφος 3) ὁ σκοπὸς τῆς ἀλλαγῆς χρήσεως ἐξυπηρετεῖται μὲ τὴν παραχώρηση ἢ διάθεση ἢ χρησιμοποίηση ἄλλων, μὴ δασικῶν, ἐδαφῶν, τότε καὶ πάλι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐπέμβαση, ἐκτὸς ἀν πρόκειται γιὰ ἀμυντικὰ στρατιωτικὰ ἔργα ἢ γιὰ διάνοιξη δημοσίων ὁδῶν. Στὴν περίπτωση αὐτῆ γιὰ τὴ συνδρομὴ τῆς γενικῆς προϋποθέσεως (παράγραφος 4) ἀπαιτεῖται αἰτιολογημένη κρίση τοῦ ἀρμοδίου γιὰ τὴν ἔγκριση τῆς ἐπεμβάσεως ὀργάνου, μὲ βάση τὶς σχετικὲς βεβαιώσεις τῶν Διευθύνσεων Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν Ἐφορῶν ἀν διατίθενται ἄλλες μὴ δασικὲς ἐκτάσεις τοῦ δημοσίου ἢ ἰδιωτικὲς πού μποροῦν νὰ ἀπαλλοτριωθοῦν γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ ἴδιου σκοποῦ. Δηλαδή μόνο ἀν δὲν ὑπάρχουν ἄλλες μὴ δασικὲς ἐκτάσεις ἱκανὲς νὰ ἐξυπηρετήσουν τὸ σκοπὸ τῆς ἐπεμβάσεως, ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τοῦ προορισμοῦ τοῦ δάσους ἢ δασικῆς ἐκτάσεως. Ἐπὶ πλέον στὶς ἐπεμβάσεις τῶν ἀρθρων τοῦ παρόντος Νόμου πού ἀναφέρονται στὴν παράγραφο 5, ἀπαιτεῖται ἡ κατάρτιση μελέτης ἀεπιπτώσεων ἐπὶ τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἀντιμετωπίσεως τούτων) οἱ προδιαγραφὲς τῆς ὁποίας γιὰ κάθε κατηγορία ἐπεμβάσεων καθορίζεται μὲ κοινὴ Ὑπουργικὴ ἀπόφαση. Στὴν παράγραφο 6 γίνεται λόγος γιὰ τοὺς περιορισμοὺς τῆς ἀλλαγῆς χρήσεως τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν, γιὰ ἀπαγόρευση ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεώς τους ὑπὲρ τρίτων καὶ γιὰ τὸ ἐπιτρεπτὸ τῆς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἀπαλλοτριώσεως μὲ ἔρους καὶ προϋποθέσεις, πάντοτε γιὰ νόμιμο σκοπὸ δημοσίας ὠφελείας. Οἱ παράγραφοι 7 καὶ 8 εἶναι σαφεῖς καὶ τέλος στὴν παράγραφο 9 γίνεται μιὰ γενικὴ ἀναφορὰ στὶς νομοθετικὲς ρυθμίσεις πού διέπουν ἀρμοδιότητες ἄλλων διοικητικῶν ἀρχῶν, οἱ ὁποῖες ὅμως προκειμένου γιὰ ἀσκηση δραστηριότητος σὲ δάση ἢ δασικὲς ἐκτάσεις ἐνεργοῦν μετὰ τὴ χορήγηση τῶν ἐγκρίσεων πού προβλέπει ὁ παρὼν Νόμος καὶ πάντως οἱ ἐνεργειὲς τους ἰσχύουν μὲ τὸν ὅρο τῆς ἐγκρίσεως κατὰ τὶς διαδικασίαις τοῦ Νόμου χωρὶς νὰ παράγουν ἔνομη συνέπεια πρὶν ἀπὸ τὴ λήψη της. Γίνεται μνεῖα ὅτι γιὰ τὰ διακατεχόμενα δάση καὶ δασικὲς ἐκτάσεις θὰ ἐφαρμόζονται οἱ διατάξεις πού τίθενται στὸ κεφάλαιο αὐτὸ γιὰ τὰ δημοσία δάση.

46. Μὲ τὸ ἄρθρο 46 θεσπίζεται ἓνα καινούργιο νομικὸ καθεστὼς στὰ θέματα τῶν ἐκχερσώσεων καὶ παραχωρήσεων τῶν δημοσίων δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων. Καὶ πρῶτα-πρῶτα (παράγραφος 1)

Ἐπιτρέπεται ὅμως κατ' ἐξάιρεση, χρησιμοποίηση ἀπὸ τὸ δημοσίον ἢ κατὰ χρῆση παραχώρηση «ἀσκειοῦς ἐντὸς δημοσίου δάσους ἐκτάσεως» γιὰ δασοκομικὴ καὶ μόνο καλλιέργεια, γιὰ ἀμπελώνες ἢ φυτεῖες ἀρωματικῶν φυτῶν, βάσει σχετικῆς μελέτης καὶ λ.π. καὶ μὲ τὶς ἀναφερόμενες προϋποθέσεις καὶ ὅρους. Ἡ κυριότητα τῶν ἐκτάσεων αὐτῶν διατηρεῖται πάντοτε ὑπὲρ τοῦ δημοσίου. Γιὰ τὰ προκείμενα θέματα θὰ ἐκδοθεῖ σχετικὸ Προεδρικὸ Διάταγμα. Μὲ τὴν παράγραφο 2, πού πρέπει νὰ προσεχθεῖ ὅτι ἀναφέρεται μόνο σὲ δημοσίας δασικὲς ἐκτάσεις (ὄχι σὲ δάση) προβλέπεται ἡ δυνατότητα ἐκχερσώσεως καὶ παραχωρήσεως ἀκόμη καὶ σὲ ἀκτήμονες γιὰ δασοκομικὴ καὶ πάλι καλλιέργεια, ἐπὶ τῆς βάσει διαπιστώσεων τῆς σχετικῆς μελέτης καὶ μὲ τοὺς παραπάνω ὅρους. Στὴν παράγραφο 3 προβλέπονται δυναμικὲς παραχωρήσεις δημοσίων δασικῶν ἐκτάσεων (ὄχι δασῶν) κατὰ χρῆση ἢ κυριότητα καὶ καθορίζονται μὲ λεπτομέρειες οἱ περιπτώσεις κατηγορίας, κλίσεως τοῦ ἐδάφους κ.λ.π., καθὼς καὶ ἡ τύχη τους ὅταν δὲν ἐκχερσωθοῦν ἢ ἐκμεταλλεθοῦν. Οἱ ὑπόλοιποι παράγραφοι δὲν χρειάζονται ἐρμηνεία καὶ θ' ἀναμείνεται καὶ τὴν ἐκδοση τοῦ προβλεπομένου στὴν παράγραφο 6 Προεδρικοῦ Διατάγματος.

47. Τὸ ἄρθρο 47 ἀναφέρεται στὴν ἐκχέρσωση ἰδιωτικῶν δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων. Ἀπαγορεύει ρητῶς τὴν ἐκχέρσωση δασῶν καὶ ἐπιτρέπει μόνο τὴ φύτευση δένδρων καὶ τοὺς ἐμβολιασμούς. Προκειμένου ὅμως γιὰ ἰδιωτικὲς δασικὲς ἐκτάσεις, ἐπιτρέπεται τὴν ἐκχέρσωση καὶ χρησιμοποίηση ἀπ' τοὺς ἰδιοκτῆτες γιὰ δασοκομικὴ ἢ ἀγροτικὴ ἐκμετάλλευση, ὅπως καὶ στὸ προηγούμενο ἄρθρο, ὕστερα ἀπὸ ἄδεια τοῦ νομάρχου. Στὴν παράγραφο 3 δίδεται ἡ εὐχέρεια νὰ ἐκχερσῶνται καὶ παραχωροῦνται κατὰ χρῆση δημοτικὲς ἢ κοινοτικὲς δασικὲς ἐκτάσεις (ὄχι δάση). Ἄν ἡ ἐκχερσωθεῖσα ἰδιωτικὴ ἐκταση δὲν χρησιμοποιοθεῖ σὲ διάστημα δύο ἐτῶν γιὰ τὴ χρῆση πού ἐγκρίθηκε, ἢ διακοπεῖ ἢ χρῆση γιὰ διάστημα μεγαλύτερο τῶν δύο ἐτῶν, ἡ ἐκταση ἀπαλλοτριώνεται ἀναγκαστικῶς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου καὶ σὲ περίπτωση δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς ἐκτάσεως ἀπλῶς ἀνακαλεῖται ἡ παραχώρηση.

48. Στὸ ἄρθρο 48 διατυπώνεται ἡ λήψη μέτρων προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος κατὰ τὴ διάνοιξη δημοσίων ὁδῶν καὶ προβλέπεται ἡ ἀπαγόρευση τῆς διανοίξεως ὁδῶν στοὺς πυρηνεστῶν ἐθνικῶν δρυμῶν. Εἰσάγονται περιορισμοὶ γιὰ τὴν κατασκευὴ ἔργων ἢ ἐγκαταστάσεων κατὰ μῆκος ὁδῶν καὶ καθορίζεται ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ διάνοιξη ὁδῶν μέσα σὲ δάση καὶ δασικὲς ἐκτάσεις γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση ἐκμεταλλεύσεων (ἀγροτικῶν π.χ.), βιομηχανικῶν κ.λπ., ὕστερα ἀπὸ ἄδεια τῆς δασικῆς ἀρχῆς, ἢ ὁποία ἐγκρίνει καὶ τὴ χάραξή τους. Προβλέπεται ἐπίσης ἡ ἴδρυση ἀπὸ τὴ δασικὴ ὑπηρεσία χώρων διημερεύσεως σὲ δημοσία δάση καὶ δασικὲς ἐκτάσεις, προφανῶς γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση ἐκδρομῶν (πικ-νίκ).

49. Τὸ ἄρθρο 49 πού πραγματεύεται τὶς ρυθμίσεις γιὰ τὶς πόλεις καὶ τὶς οἰκιστικὲς περιοχὲς καὶ πού ἔχει σχέση μὲ τὶς δραστηριότητες ἄλλων φορέων τῆς διοικήσεως καὶ κοινωνικῶν ὁμάδων δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἐξαντληθεῖ ἀπὸ ἀποψη ἀπαιτούμενης ἐρμηνείας μὲ τὴν ἐγκύκλιο αὐτῆ. Ἡ ἐφαρμογὴ του ὅπωςσδήποτε θὰ προκαλέσει ἀμφιβολίες καὶ ἀπορίες, πού δὲν εἶναι δυνατὸ σήμερα νὰ προβλεφθοῦν. Ἐπιστοῦμε ὅμως τὴν προσοχὴ σας στὸ ὅτι οἱ διατάξεις αὐτὲς πρέπει πάντοτε νὰ

εφαρμόζονται σε συσχέτιση με τις ισχύουσες εκάστοτε σχετικές διατάξεις του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και στα εξής :

α) Πάρκα, άλση και δενδροστοιχίες δεν θίγονται όπωσδήποτε, εκτός αν πρόκειται για δρόμους και άθλητικούς χώρους.

β) Κατ' άρχην δέν επιτρέπεται επέκταση σχεδίου πόλεως κ.λπ. μέσα σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις, ούτε οι παραχωρήσεις για παρόμοιους σκοπούς. Έξαιρετικώς επιτρέπεται ή ένταξη τέτοιων εκτάσεων σε οικιστικές περιοχές, με βασική προϋπόθεση ότι τó οικείο Προεδρικό Διάταγμα θά έχει την προσυπογραφή και του Υπουργού Γεωργίας, έφ' όσον συντρέχουν οι περιπτώσεις που λεπτομερώς διαλαμβάνονται στην παράγραφο 2 (ένότητα πολεοδομικών σχεδιασμών και διατήρηση δασικού χαρακτήρα, ύπαγωγή στις επιτρεπόμενες κατηγορίες δασών και δασικών εκτάσεων που περιβάλλουν οικισμούς και άυπαρξία άλλων χώρων, άνάγκες κατοίκων, διατήρηση τής δασικής μορφής κατά τó δυνατόν, έφαρμογή περιορισμών τής παραγρ. 4).

γ) Σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις είναι δυνατός ó χαρακτηρισμός ως οικιστικής περιοχής, με τούς ίδιους σχεδόν όρους και προϋποθέσεις όπως στην παράγραφο 2. Και έδω προβλέπεται προσυπογραφή του Υπουργού Γεωργίας στο οικείο Προεδρικό Διάταγμα.

δ) Ούσιαστικοί περιορισμοί θεσπίζονται στην παράγραφο 4, με την άνάλψη βαρών και υποχρεώσεων για τή διατήρηση τής δασικής βλαστήσεως ή την αναδάσωση και με την υποχρέωση, την πιό σημαντική και αξιόλογη, να μη διατίθενται χώροι προς οικοδόμηση έμβραδού μεγαλύτερου του 10% του δάσους ή τής δασικής εκτάσεως, που χαρακτηρίζεται ως οικιστική περιοχή ή περιλαμβάνεται σ' αυτήν. Άν δηλαδή σε μία οικιστική περιοχή περιλαμβάνεται δάσος ή δασική έκταση συνολικού έμβραδού 100 στρεμμάτων, μόνο τά 10 στρέμματα επιτρέπεται να διατεθούν για χώρους προς οικοδόμηση και τά υπόλοιπα 90 παραμένουν με τή μορφή που έχουν (προστατευόμενα και ένδεχομένως βελτιούμενα με αναδασώσεις).

ε) Κατατιμήσεις σε άυτοτελείς ιδιοκτησίες και άυτοτελή τεμάχια, συντελεστής δομήσεως κ.λπ. επιτρέπονται όπως όρίζει ή παράγραφος 5. Έπί πλέον τó Προεδρικό Διάταγμα τής έγκρίσεως τής πολεοδομικής μελέτης προσυπογράφεται άπ' τόν Υπουργό Γεωργίας.

στ) Με τις διατάξεις τής παραγράφου 6 καθίσταται άυτοδικαία ή σύσταση άναγκαστικού δασικού συνεταιρισμού προστασίας όλων τών ιδιοκτητών τών δασικών εκτάσεων που υπάγονται σε οικιστική περιοχή.

50. Με τó άρθρο 50 ρυθμίζονται θέματα οικοδομικών συνεταιρισμών, που είναι ή θά γίνουν ιδιοκτήτες ιδιωτικών (παράγραφος 1) δασών και δασικών εκτάσεων ή είναι νομείς και κάτοχοι δημοσίων δημοίων εκτάσεων (παράγραφος 5) και διαγράφονται οι δυνατότητες τής πολεοδομικής και οικοδομικής αξιοποίησώς τους, μόνον όμως όταν υπάγονται στις κατηγορίες γ' έως ε' τής παραγράφου 1 του άρθρου 4. Παρέχεται επίσης ή εύχέρεια (παράγραφος 3) τής ύπέρ του δημοσίου άναγκαστικής άπαλλοτριώσεως τών εκτάσεων, που άνήκουν σε οικοδ. συνεταιρισμούς και δέν μπορούν να ένταχθούν σε οικιστικές περιοχές, ή τής άνταλλαγής τους με ίσης αξίας εκτάσεις του δημοσίου διαχειρι-

ζόμενες άπ' τó Υπουργείο Γεωργίας και περιληφθείσες στην οικιστική περιοχή. Θετώνται περιορισμοί (παράγραφος 4) για την άπόκτηση γής άπό οικοδ. συνεταιρισμούς χωρίς έγκρίσεις, που δίδονται υπό προϋποθέσεις. Γίνονται τέλος ειδικές ρυθμίσεις για όρισμένες περιπτώσεις με τις διατάξεις τών παραγράφων 5 και 6.

51. Τó άρθρο 51 άναφέρεται στις έπεμβάσεις που επιτρέπονται ή όχι και με ποιές προϋποθέσεις για τουριστικές έγκαταστάσεις. Βασικά για την παραχώρηση στον Ε.Ο.Τ. δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων χρειάζεται να υπάρχει πρόγραμμα ή μελέτη τουριστικής άναπτύξεως τής περιοχής, πρόταση του Ε.Ο.Τ. και γνώμη του Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής. Άποκλείεται ή παραχώρηση εκτάσεων τών κατηγοριών που όρίζονται στην παράγραφο 2 (Δρυμοί, λεκάνες άποροής, βιομηχανικές ζώνες, Άττική), με όρισμένες εξαιρέσεις. Για την παραχώρηση εκδίδεται (παράγραφος 3) άπόφαση του Υπουργού Γεωργίας, στην όποια περιέχονται όροι και υποχρεώσεις του Ε.Ο.Τ. ή του συμβασιούχου τής τουριστικής άναπτύξεως του χώρου, περιορίζεται στο 10% τής εκτάσεως τó έμβραδó τών οικοδομησίμων χώρων και όρίζεται ότι ή κυριότητα τών έγκαταστάσεων παραμένει στο Δημόσιο, με όρισμένες εξαιρέσεις. Τέλος (παράγραφος 4) δίδεται ή εύχέρεια τής χρησιμοποίησεως για τουριστικούς σκοπούς και ιδιωτικών εκτάσεων με τις ίδιες προϋποθέσεις και όρους.

52. Σ τó άρθρο 52 διαλαμβάνεται ότι επιτρέπεται ή δημιουργία άθλητικών χώρων και έγκαταστάσεων ως εξής :

α) Στα πάρκα και άλση (έκτός τής περιφέρειας Δήμου Άθηνάων) και σε έμβραδó μέχρι 5%, στο όποιο συμπεριλαμβάνονται και οι τυχόν ύπάρχοντες χώροι.

β) Σε δάση και δασικές εκτάσεις όλων τών κατηγοριών, εκτός έθνικών δρυμών και προστατευτικών δασών. Στις δύο τελευταίες επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις.

γ) Τó σχετικό Προεδρικό Διάταγμα προσυπογράφεται και άπό τόν Υπουργό Γεωργίας, ύστερα άπό γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

δ) Προκειμένου για δημόσιες εκτάσεις ή παραχώρηση γίνεται στη Γενική Γραμματεία Άθλητισμού ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου έποπτευόμενο, με όρισμένους όρους κατά περίπτωση και με την υποχρέωση τής χρησιμοποίησεως βάσει κανονισμών που έγκρίνονται άπ' τή δασική ύπηρεσία.

ε) Προκειμένου για ιδιωτικές εκτάσεις, ισχύουν τά παραπάνω και ό όρος να διατηρείται ή δασική βλάστηση σε ποσοστό 80% τουλάχιστον τής εκτάσεως που διατίθεται ή και διαμορφώνεται ως χώρος πρασίνου.

στ) Άν έγκαταλειφθούν οι άθλητικοί χώροι οι εκτάσεις έπαναποκτούν τó δασικό τους χαρακτήρα.

53. Σ τó άρθρο 53 προβλέπεται ή υπό όρισμένες προϋποθέσεις παραχώρηση τμήματος δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων κατά κυριότητα στον Όργανισμό Σχολικών Κτιρίων ή σε σχολικά ταμεία ή σε δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα για τις άνάγκες σχολικών κτιρίων

και εγκαταστάσεων. Με άδεια του Υπουργού Γεωργίας επιτρέπεται η χρήση για τον ίδιο σκοπό ιδιωτικών όμοιων εκτάσεων, με δυνατότητα καταλήψεως απ' τις εγκαταστάσεις ποσοστού μέχρι 10% του όλου έμβαδού της εκτάσεως.

54. Το άρθρο 54 πραγματεύεται τα περι παραχωρήσεως για νοσοκομεία, σανατόρια, θεραπευτήρια, κατασκηνώσεις και παιδικές εξοχές, σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις και τα περι διαθέσεως χώρων για τους ίδιους σκοπούς σε ιδιωτικές εκτάσεις. Οι όροι, οι περιών η παραχώρηση, το ποσοστό καλύψεως κ.λπ. διατυπώνονται στις παραγράφους 1, 2 και 3. Στην παράγραφο 4 παρέχεται το δικαίωμα στους Όργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως να αξιοποιούν και εκμισθώνουν χώρους στα δημοτικά και κοινοτικά δάση ή δασικές εκτάσεις για παραθερισμό, με δυνατότητα εγκαταστάσεως σκηναών ή προχείρων παραπηγμάτων, πάντοτε όμως για προσωρινή χρήση απ' τους ιδιώτες, οι οποίοι υποχρεώνονται να εγκαταλείψουν την εκταση που μισθώνουν μετά τη λήξη της μισθώσεως και στην περίπτωση άρνήσεως αποβάλλονται.

55. Το άρθρο 55 δέν έχει ανάγκη διευκρινίσεων.

56. Το άρθρο 56 αναφέρεται στις παραχωρήσεις που επιτρέπονται στα δάση και τις δασικές εκτάσεις για εγκατάσταση βιομηχανιών. Έδω πρέπει να τονίσουμε τα εξής :

α) Σε κάθε περίπτωση υπάρχουν κατηγορίες δασών και δασικών εκτάσεων, όπου αποκλείεται η έγκριση.

β) Ευλοβιομηχανίες και βιομηχανίες γάλακτος ή προϊόντων γάλακτος εγκαθίστανται με απόφαση του Νομάρχου.

γ) Στην Ε.Τ.Β.Α. ή σε άλλους δημοσίους φορείς είναι δυνατή η παραχώρηση με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής. Τμήματα δάσους στην παραχωρούμενη εκταση δέν έχρησιώνονται.

δ) Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου επιτρέπεται η επέμβαση και σε άλλες κατηγορίες δασών και δασικών εκτάσεων για ναυπηγεία, διύλιστήρια ή άλλα μεγάλα βιομηχανικά συγκροτήματα. Γίνεται όμως πάντοτε υποχρεωτική η αναδάσωση της γύρω ή πλησίον της εγκαταστάσεως περιοχής, σε έμβαδó μέχρι διπλάσιο εκείνου που καλύπτει η εγκατάσταση.

ε) Είναι επιτρεπτή η επέκταση βιομηχανιών σε ιδιωτικές δασικές εκτάσεις, όταν το δημόσιο συμφέρον δέν επιτρέπει τη χρησιμοποίηση άλλων γειτονικών εδαφών. Η άδεια του Υπουργού Γεωργίας χορηγείται ύστερα από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών που διαπιστώνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων και τους όρους της επέμβάσεως.

στ) Προβλέπεται η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος.

57. Στο άρθρο 57 διαλαμβάνονται οι σχετικές με την εγκατάσταση και λειτουργία σε δάση και δασικές εκτάσεις των μεταλλείων και λατομείων διατάξεις. Έτσι :

α) Προκειμένου για έρευνες γεωλογικές κ.λπ. (χωρίς γεωτρήσεις κ.λπ.) δέν χρειάζεται έγκριση της δασικής υπηρεσίας, ενώ για γεωτρήσεις, πηγάδια ή στοές χρειάζεται έγκριση του Νομάρχου, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Βιομηχανίας για το συμφέρον των έρευνών. Η υπόθεση μπορεί να άχθει για την έγκριση και στον Υπουργό Γεωργίας, όποτε γνωμοδοτεί και το Συμβούλιο Δασικής Πολιτικής. Οι τυχόν περιορισμοί διατυπώνονται στην έγκριτική απόφαση, όπως και οι υποχρεώσεις για την προστασία και άποκατάσταση του τοπίου ή της εκμεταλλεύσεως. Αν δέν απαιτείται ειδική έγκριση εκμεταλλεύσεως ή έγκριτική των έρευνών απόφαση αποτελεί και έγκριση εκμεταλλεύσεως.

β) Προκειμένου για εκμετάλλευση, διάνοιξη όδών και βοηθητικές εγκαταστάσεις εφαρμόζεται η διαδικασία της παραγράφου 2. Σημειώνεται ότι απαιτείται σε κάθε περίπτωση έγκριση εκμεταλλεύσεως μεταλλείων και λατομείων στους δρυμούς, στα προστατευτικά δάση, στις τουριστικές περιοχές και στην περιφέρεια του Νομού Αττικής.

γ) Υποχρεωτικά (παράγραφος 3) τηρούνται μέτρα προστασίας της βλαστήσεως και οι όροι της οικείας μελέτης.

δ) Αύστηρες είναι οι διατάξεις της παραγράφου 4, με τις όποιες υποχρεώνονται οι εκμεταλλεόμενοι μεταλλεία και λατομεία ν' άποκαταστήσουν τις ζημιές των δασών και δασικών εκτάσεων με πρόγραμμα αναδάσωσης που εφαρμόζεται δαπάναις τους. Εάν η αναδάσωση αείναι ιδιαίτερος δυσχερής υποχρεώνονται ν' αναδάσωσουν πενταπλάσια σε έμβαδó εκταση εκείνης που ζημιώθηκε, είτε μόνοι τους είτε (σε περίπτωση μη συμμορφώσεώς τους) με τη φροντίδα και δηπάνη της Υπηρεσίας, ή όποια και καταλογίζεται στον ύπόχρεο που διώκεται και ποινικώς άν άρνηθεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

ε) Στην παράγραφο 5 καταχωρούνται οι περιπτώσεις που επιτρέπονται οι παραχωρήσεις κατά χρήση ή κατά κυριότητα, με άντάλλαγμα ή χωρίς άντάλλαγμα και η διαδικασία τους γενικά.

στ) Με τις διατάξεις της παραγράφου 6 παρέχεται προθεσμία τριών (3) έτών για τη συμμόρφωση των νομίμως λειτουργουσών λατομικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων προς τις υποχρεώσεις του παρόντος Νόμου, σε περιοχές δασών και δασικών εκτάσεων. Αν πρόκειται για περιοχή που έμπίπτει σε έθνικό δρυμό κ.λπ., η προθεσμία περιορίζεται σε ένα (1) έτος.

58. Το άρθρο 58 ρυθμίζει θέματα που άνάγονται στην εκτέλεση μεγάλων δημοσίων έργων, τα όποια απαιτούν την κατάληψη ή εκχέρωση δασών και δασικών εκτάσεων. Αν αυτό προβλέπεται από ειδικό νόμο έχει καλώς, άν όχι προκαλείται έγκριση του Έθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος απ' τον Υπουργό Γεωργίας, που στηρίζεται στη σχετική μελέτη του έργου όπου δικαιολογείται η ανάγκη του και η έπιλογή της συγκεκριμένης θέσεως. Για τα έργα έξλεκτρισμού χρειάζεται έγκριση του Υπουργού Γεωργίας (μετά γνώμη του Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής), στην όποια μπορούν να θεθούν και όροι για τον τρόπο και τους χώρους εκτελέσεως των έργων και τσ συνδυασμό τους με άλλα έργα. Όσον άφορά στα μικρά έργα, άρκει η άδεια του Νομάρχου και τέλος για τη ρύθμιση ύδατικών ζητημάτων εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις.

59. Με τὸ ἄρθρο 59 ρυθμίζονται τὰ τῆς χρήσεως δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων γιὰ στρατιωτικὰ ἔργα. Ἔτσι τὰ ὄχυρωματικά ἔργα κατασκευάζονται ἐλεύθερα μὲ ἀπλὴ ἐνημέρωση τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας, οἱ ἐγκαταστάσεις ποὺ ἐξυπηρετοῦν ἀμέσως τὴν Ἐθνικὴν ἄμυνα γίνονται μὲ παραχώρηση τῶν ἀπαιτούμενων χώρων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ λαμβάνεται πρόνοια γιὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν μικρότερη προσβολὴ τοῦ δασικοῦ τοπίου, ὅσες ἐγκαταστάσεις ἐξυπηρετοῦν τὴ λειτουργία τῶν στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν μποροῦν νὰ γίνουν σὲ ὀρισμένες κατηγορίες ἐκτάσεων μὲ ἔγκριση τοῦ Νομάρχου καὶ ὅταν ἀρνηθεῖ μὲ ἔγκριση τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ παράλληλη μέριμνα γιὰ προστασία καὶ ἀναδασώσεις καὶ τέλος γιὰ οἰκιστικὲς ἐγκαταστάσεις τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, νοσοκομεῖα καὶ σανατόρια, ἰσχύουν οἱ οἰκτεῖες διατάξεις τῶν ἄρθρων 49, 50 καὶ 54.

60. Τὸ ἄρθρο 60 δὲν ἔχει ἀνάγκη διευκρινίσεων.

61. Τὸ ἄρθρο 61 περιέχει δυνατότητα ἐγκρίσεως παραχωρήσεων γιὰ γενικώτερους λόγους μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Ρύθμιση ἰδιοκτησιακῶν θεμάτων:

62. Τὸ ἄρθρο 62 ρυθμίζει τὸ θέμα τῶν ἀξιώσεων οἰωνοδῆποτε δικαιωμάτων τῶν προβαλλομένων ἀπὸ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, σὲ δάση, δασικὲς ἐκτάσεις καὶ χορτολιβαδικὰ ἐδάφη, κατ' ἐναντι τοῦ Δημοσίου. Τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως ἔχει ὁ αἰτῶν καὶ ὄχι τὸ Δημόσιον (τεκμήριον τοῦ δημοσίου). Στὸ δεύτερο ἐδάφιο κατονομάζονται τὰ νησιὰ ὅπου δὲν ἰσχύει ἡ παραπάνω διάταξη καὶ θεσπίζεται ἡ κατάργηση τῶν πρωτοκόλλων διοικητικῆς ἀποβολῆς στὰ νησιὰ αὐτά. Ἡ παράγραφος 2 διαλαμβάνει ὅτι γιὰ τὰ χορτολιβαδικὰ ἐδάφη δὲν ἰσχύουν οἱ διατάξεις τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 1 (δηλαδὴ τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως τοῦ αἰτοῦντος) ὅταν περάσουν τρία (3) χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμερομηνία ποὺ καταχωρεῖται στὰ βιβλία μεταγραφῶν ἢ περίληψη τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, μὲ τὴν ὁποία (ἄρθρο 16 παρ. 2 τοῦ Νόμου 248/76) ὁ κτηματικὸς χάρτης καὶ ὁ κτηματολογικὸς πῖνακας δασικῶν ἐκτάσεων κηρύσσεται ὀριστικὸς, (βλέπε καὶ τὸ ἄρθρο 20 τοῦ Ν. 248/76), ἐκτὸς ἂν ὑπάρχουν ἐκκρεμεῖς δικες, ὅποτε ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύει τὸ τεκμήριο τοῦ δημοσίου μέχρι τῆς ἐκδόσεως ἀμετακλήτου δικαστικῆς ἀποφάσεως. Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς καθὼς καὶ στὶς περιπτώσεις τῆς ἐξαίρεσεως τῶν νησιῶν τῆς παραγράφου 1 μὲ τὴν κατάργηση τοῦ τεκμηρίου τὸ δημόσιο καὶ οἱ ἀντίδικοι αὐτοῦ τίθενται σὲ ἴση μοίρα ἀπὸ πλευρᾶς βάρους ἀποδείξεως, πράγμα ποὺ σημαίνει ὅτι τὸ βᾶρος τοῦτο θὰ ἐπιβάλλεται στοὺς διαδίκους κατὰ τὴν κρίση τοῦ δικαστηρίου. Συνεπῶς σὲ κάθε περίπτωση κατὰ τὴν ἐξέταση θεμάτων ἰδιοκτησίας, οἱ ὑπηρεσίες ἐπιβάλλεται νὰ μεριμνοῦν γιὰ τὴ συγκέντρωση στοιχείων πρὸς θεμελίωση καὶ αἰτιολογημένη ἀντιμετώπιση τούτων πρὸς προστασίαν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου. Ἡ παράγραφος 3 τροποποιεῖ τὸ ἄρθρο 22 παρ. 1 τοῦ Ν. 248/76 ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸ ἐτῶν.

63. Στὸ ἄρθρο 63 ρυθμίζονται τὰ ζητήματα συγκυριότητος τοῦ Δημοσίου σὲ δάση καὶ δασικὲς ἐκτάσεις. Ἄν (παράγραφος 1) τὸ μερίδιο τοῦ δημοσίου εἶναι μικρότερο τοῦ 50 %, μπορεῖ νὰ παραχωρεῖται στοὺς συγκυρίους κατόπιν αἰτήσεώς τους, ἐκτὸς ἂν συντρέχει περίπτωσις ἀπαλλοτριώσεως σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 43 (ἀναδασωτέαι ἐκτάσεις) ἢ μὲ ἄλλη εἰδικὴ διάταξη. Προβλέπεται (παράγραφος 2) ἡ πραγματοποίησις τῆς παραχωρήσεως μὲ ἀπόφαση τοῦ Νομάρχου μὲ τίμημα ποὺ ὀρίζεται ἀπ' τὴν ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 10 παρ. 3, ὁ τρόπος ἐξοφλήσεώς του καὶ ἡ συντέλεση τῆς μεταβιβάσεως. Ἄν (παράγραφος 3) δὲν γίνῃ γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο ἡ παραχώρηση τοῦ μικρότερου ἀπὸ 50 % μεριδίου, ἢ ἂν τὸ μερίδιο τοῦ δημοσίου εἶναι 50 % καὶ μεγαλύτερο καὶ τὸ ὑπόλοιπο δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀπαλλοτριωθεῖ, τότε γίνεται διανομὴ καὶ ἀποχωρίζεται γιὰ τὸ δημόσιο τὸ κατ' ἀξίαν ἴσο μερίδιό του. Γιὰ τὴ διανομὴ ἀπαιτεῖται ἡ σύμφωνος γνωμοδότησις τῆς παραπάνω ἐπιτροπῆς, σὲ περίπτωσι δὲ μὴ συναίνεσεως τῶν συγκυρίων, παρέχεται στὸ δημόσιο δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξῃ τὴ διανομὴ δικαστικῶς. Στὴν παράγραφο 4 ὀρίζεται ὅτι εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ διανομὴ καὶ ὅταν τὸ μερίδιο τοῦ δημοσίου εἶναι μικρότερο τοῦ 50 %, τὸ δᾶσος ὅμως ἢ ἡ δασικὴ ἐκτασις συνέχεται μὲ ἴδιες δημόσιες ἐκτάσεις στὶς ὁποῖες μπορεῖ νὰ προστεθεῖ τὸ ἀποχωριζόμενον μερίδιον. Ἄν ἡ προσθήκη δὲν εἶναι δυνατὴ καὶ τὸ ἀποχωριζόμενον τμήμα ἢ τμήματα ἀπὸ γειτονικῶν ἰδιοκτησιῶν δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 100 στρέμματα, τὸ δημόσιον μπορεῖ νὰ πωλήσῃ τὸ μερίδιό του καὶ ἀκόμη νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πώληση τοῦ ἐπικοίνου δικαστικῶς καὶ τὴ διανομὴ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος. Τέλος θὰ περιμένετε καὶ τὴν ἐκδοσὴ (παράγραφος 5) τοῦ σχετικοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

64. Τὸ ἄρθρο 64, ποὺ ἐνδιαφέρει γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ του περιορισμένο ἀριθμὸ δασικῶν ἀρχῶν τῶν περιοχῶν Κορινθίας, Μεγάρων, Φθιώτιδος κ.λπ., ἀναφέρεται στὴ ρύθμιση τοῦ ἰδιοκτησιακοῦ, ἀπὸ ἀπόψεως πλήρους κυριότητος, θέματος τῶν ρητινεομένων δασῶν ποὺ εἶχαν παλαιότερα παραχωρηθεῖ σὲ ρητινοσυλλέκτες, καθορίζει προθεσμίαν ἐνδὸς (1) ἔτους μέσα στὴν ὁποία πρέπει νὰ ὑποβληθοῦν οἱ σχετικὲς αἰτήσεις καὶ ποιοὶ δικαιοῦνται νὰ ὑποβάλλουν αἰτήσεις. Πρέπει δὲ νὰ δοθῇ προσοχὴ εἰς τὸ γεγονός ὅτι μεταξύ τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα δικαιοῦνται νὰ ὑποβάλουν αἰτήσεις παραχωρήσεως τῶν ρητινεομένων δασῶν περιλαμβάνονται καὶ οἱ οἰκοδομικοὶ Συνεταιρισμοί, ἐφ' ὅσον συνεφώνησαν τὴν ἀγορὰν τοιούτων δασῶν καὶ ἔχουν ὑπογράψῃ μὲχρι τῆς 15.10.1967 εἴτε ὀριστικὸν συμβόλαιον εἴτε συμβολαιογραφικὸν προσύμφωνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν προσυμφώνων ἔχουν καταβάλῃ μὲχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης τὸ ἡμισυ τοῦ προσυμφωνηθέντος τιμήματος. Οἱ ἐν λόγῳ Οἰκοδομικοὶ Συνεταιρισμοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἴτε προσυμφώνησαν τὴν ἀγορὰν τῶν δασῶν μετὰ τῶν ἀρχικῶν παραχωρησιούχων ἢ μετὰ τῶν ἀσκούντων ρητινοσυλλογῆν ἢ μετὰ τῶν καθολικῶν ἢ εἰδικῶν διαδόχων αὐτῶν, εἴτε συνεφώνησαν τὴν ἀγορὰν, ὑπογράψαντες ὀριστικὸν ἢ προσυμφωνῶν συμβόλαιον μετὰ τρίτων, οἱ ὁποῖοι προηγουμένως εἶχον συμφωνήσει τὴν ἀγορὰν τῶν δασῶν, εἴτε δι' ὀριστικοῦ συμβολαίου εἴτε διὰ συμβολοῦ προσυμφώνου μετὰ τῶν ἀρχικῶν παραχωρησιούχων ἢ τῶν ρητινοσυλλεκτῶν ἢ τῶν καθολικῶν ἢ εἰδικῶν διαδόχων τῶν ἀνωτέρω προσώ-

πων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ Οἰκοδομ. Συν/μοὶ δικαιούνται νὰ λάβουν ἀπ' εὐθείας ἐπ' ὀνόματί των παραχωρητήριον, ἀνεξαρτήτως μὲ ποῖον πρόσωπον ἐκ τῶν ἀνωτέρω σενεφώνησαν τὴν ἀγορὰν (Πρακτικὰ Βουλῆς, Τμ. Β', Συνεδρίασις 13.11.79 σελ. 422). Ἐπίσης μποροῦν νὰ γίνουν ἀναγνωρίσεις καὶ ἀνακληθεισῶν παραχωρήσεων, ἐφόσον ἡ ἀνάκληση δὲν ἔγινε γιὰ τὸ λόγο ὅτι ἡ ἀρχικὴ παραχώρηση ἦταν παράνομη. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἂν κατὰ τὴν ἀρχικὴ παραχώρηση ἔγινε μιὰ ὀποιαδήποτε παράβαση τοῦ Ν.Δ. 17/18.10.1923 ἢ τοῦ Ν.Δ. 1-13.12.23 ἢ τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ Ν.Δ. 2501/53 καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἀνακλήθηκαν τὰ παραχωρητήρια, τότε ὁ παραχωρησιοῦχος δὲν δικαιούται ν' ἀναγνωρισθεῖ ἐκ νέου παραχωρησιοῦχος. Τὰ στοιχεῖα τῶν ἀνακλήσεων βρίσκονται στὶς ἀρμόδιες Περιφερειακὲς Ὑπηρεσίαι καὶ ἂν προκύψει ἀμφιβολία πρέπει ν' ἀναφερθοῦν στὴ Ἡ' Δ/ση Δασῶν γιὰ τὴν ἐνημέρωσή τους. Διατυπώνεται (παράγραφος 2) σαφῶς ἡ διαδικασία πού χρειάζεται νὰ κάνει ὁ Δασάρχης καὶ ὕστερα (παράγραφος 3) ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλύσεως Δασικῶν Ἀμφισβητήσεων τοῦ νομοῦ, μετὰ σύμφωνο γνώμη τῆς ὁποίας ἐκδίδεται ἡ ἀπόφαση τοῦ Νομάρχου καὶ περιγράφονται εἰδικοὶ λόγοι ἀπορρίψεως τῶν αἰτήσεων, δηλαδὴ ἡ τυχὸν αὐθαίρετη μεταβολὴ χρήσεως. Στὴν παράγραφο 4 προβλέπεται ἡ δυνατότητα τῆς ἀλλαγῆς χρήσεως σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ἐκτοῦ κεφαλαίου καὶ ἡ κατάργησις τῆς τυχὸν ὑφισταμένης δουλείας βοσκῆς, ἐνῶ στὴν παράγραφο 5 θεσπίζεται ἡ ἀναγκαστικὴ ὑπὲρ Δημοσίου ἀπαλλοτριώσις προκειμένου γιὰ δάση, καὶ δασοτεμάχια πού βρίσκονται σὲ ἐθνικοὺς δρυμοὺς ἢ ἔχουν χαρακτῆρα προστατευτικό. Τέλος παρέχεται τὸ δικαίωμα (παράγραφος 6) νὰ ζητήσουν σὲ χρονικὴ προθεσμίᾳ ἑνὸς (1) ἔτους τὴν παραχώρηση ρητινευομένων δασῶν καὶ ἄλλοι ρητινοσυλλέκτες ἢ διάδοχοί τους καὶ γίνεται ἐξαίρεση (παράγραφος 7) τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις ἐκ νέου γενομένων νομίμων παραχωρήσεων μέχρι τὶς 11.6.1975.

65. Τὸ ἄρθρο 65 ρυθμίζει εἰδικὰ θέματα ἀναδασμοῦ πού ἔγιναν σὲ περιοχὰς Κοινοτήτων τοῦ νομοῦ Εὐβοίας.

66. Μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 66 παρέχεται ἡ δυνατότητα τῆς παραχωρήσεως καστανοδασοτεμαχίων σὲ ὀρισμένες κατηγορίες δημοσίων δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων, μὲ ἀποκλειστικὸ σκοπὸ τὴ δενδροκομικὴ ἐκμετάλλευση, στοὺς κατόχους τοὺς κατὰ κυριότητα. Ἡ παραχώρηση γίνεται χωρὶς ἀντάλλαγμα γιὰ ἐμβαδὸ μέχρι σαράντα (40) στρέμματα κατὰ δικαιούχο, πού πρέπει νὰ εἶναι μόνιμος κάτοικος τῆς οἰκείας Κοινότητος καὶ ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει ὀρισμένες ὑποχρεώσεις. Ἡ διαδικασία τῶν παραχωρήσεων αὐτῶν θὰ καθορισθεῖ μὲ Προεδρικό Διάταγμα. Παρόμοιαι παραχωρήσεις (παράγραφος 2) προβλέπονται καὶ σὲ κοινοτικά ἢ δημοτικά δάση καὶ δασικὰς ἐκτάσεις, γιὰ τὴν διαδικασία τῶν ὁποίων θὰ ἐκδοθεῖ ἐπίσης Προεδρικό Διάταγμα.

67. Μὲ τὸ ἄρθρο 67 ρυθμίζεται κατὰ τρόπον ρεαλιστικὸ καὶ μὲ τὴν ἀπλούστερη δυνατὴ διαδικασία τὸ ζήτημα τῆς κυριότητος τῶν ἀναδασωθέντων ἀγρῶν, τῶν ὁποίων ἡ καλλιέργεια ἐγκαταλείφθηκε μετὰ τὴν 28.10.1940, σὲ ὀρισμένες κατηγορίες δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων. Καθορίζεται, γιὰ τὸ νομὸ Ἀττικῆς εἰδικῶς, ἀνώτερο ἐμβαδὸ μέχρι ἑπτὰ (7) στρεμμάτων, ἐπίσης ποιοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα ὑποβο-

λῆς τῶν αἰτήσεων καὶ ὅτι ἡ ἀναγνώριση μπορεῖ νὰ γίνει καὶ μὲ πρωτοβουλία τῆς δασικῆς ἀρχῆς. Οἱ αἰτοῦντες ἐκτὸς ἀπ' τὰ ἄλλα ἀποδεικτικά τοῦ δικαιώματός τους στοιχεῖα πρέπει νὰ ὑποβάλουν καὶ ὑπεύθυνο δῆλωση τοῦ Ν.Δ. 105/69. Στὴν παράγραφο 2 γίνεται λεπτομερῆς παράθεση τῶν στοιχείων πού ἐξετάζει ὁ Δασολόγος δημόσιος ὑπάλληλος καὶ ἡ διαδικασία τῆς ὑποβολῆς τοῦ σχετικοῦ φακέλλου τῆς ὑποθέσεως στὸν Νομάρχη. Παρέχεται τὸ δικαίωμα προσφυγῆς (παράγραφος 3) τοῦ αἰτούντος στὶς Ἐπιτροπὲς Ἐπιλύσεως Δασικῶν Ἀμφισβητήσεων καὶ παραπομπῆς σ' αὐτὰς τῶν αἰτήσεων ἀπὸ τὸ Νομάρχη, ἂν διαφωνεῖ μὲ τὴν εἰσήγηση, θεσπίζεται (παράγραφος 4) ἀκύρωση πρωτοκόλλων διοικητικῆς ἀποβολῆς ἢ ἀρνήσεως καρπῶσεων ἀπὸ τὴν Ὑπηρεσία, μὲ ἀπόφαση τοῦ Νομάρχου καὶ μὲ τὴν ἴδια διαδικασία, μέσα σὲ προθεσμίᾳ τριάντα (30) ἡμερῶν, πάντοτε προκειμένου γιὰ ἐγκαταλειφθέντες ἀγροὺς καὶ ἀκόμη δίνεται προθεσμίᾳ πέντε (5) ἐτῶν γιὰ ὑποβολὴ αἰτήσεων καὶ σὲ περιπτώσεις πού ὑφίστανται τελεσίδικα πρωτόκολλα διοικητικῆς ἀποβολῆς.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι στὶς περιπτώσεις πού ἐξαίρουται ἀπ' τὴν ἀνωτέρω διαδικασία (π.χ. ἂν πρόκειται γιὰ ἀναδασωθέντες ἀγροὺς πού βρίσκονται κοντὰ στὴ θάλασσα κ.λπ.) δὲν ἀποκλείεται ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 8 ἐνώπιον τῶν Συμβουλίων Ἰδιοκτησίας Δασῶν, ὅπως (παράγραφος 5) δὲν ἐμποδίζεται ἡ προσφυγὴ τῶν ἐνδιαφερομένων στὰ πολιτικά δικαστήρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩ

Ποινικὲς κυρώσεις:

68. Στὸ ἄρθρο 68 διαλαμβάνονται οἱ ἐπιβαλλόμενες ποινὲς γιὰ παραβάσεις πού ἔχουν σχέση μὲ τὰ λαμβανόμενα προστατευτικά μέτρα, τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ ρητῶς κατονομαζόμενες διατάξεις.

69. Στὸ ἄρθρο 69 θεσπίζονται αὐστηρότερες ποινὲς γιὰ παραβάσεις πού ἀναφέρονται στὶς ὑποχρεώσεις γιὰ τὴ λήψη προληπτικῶν καὶ κατασταλτικῶν μέτρων κατὰ τῶν πυρκαϊῶν τῶν δασῶν καὶ προσδιορίζεται τὸ μέγεθός τους γιὰ κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

70. Τὸ ἄρθρο 70 ὁμιλεῖ γιὰ τὶς ποινὲς πού ἐπιβάλλονται γιὰ παράνομες ἐκχερνώσεις ἀναδασωθέντων ἐκτάσεων, βοσκῆ μέσα σ' αὐτὰς, γιὰ βλάβη ἢ καταστροφὴ δασικῶν φυτειῶν, φυτωρίων, ἐγκαταστάσεων, εργαλείων καὶ γιὰ παρεμπόδιση ἐργασιῶν ἀναδασώσεων σὲ ἀναδασωτέες ἐκτάσεις.

71. Τὸ ἄρθρο 71 ἀναφέρεται στὶς ποινὲς (κύριαι καὶ παρεπόμενες) πού ἐπιβάλλονται γιὰ παραβάσεις σχετικὲς μὲ τὴν παράνομη ἢ καθ' ὑπέρβαση δικαιώματος ἀλλαγὴ χρήσεως δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων, μὲ τὴν κατασκευὴ κτισμάτων, ἐκχέρωση ἢ καλλιέργεια, διάνοιξη ὁδῶν, μὴ ἐφαρμογὴ κανονισμῶν γιὰ τὴν χρησιμοποίησι τῶν ἀθλητικῶν χώρων καὶ τέλος μὴ συμμόρφωση πρὸς τὶς ὑποχρεώσεις

έγκαταστάσεις και περιπτώσεις, ζημιών από λατομικές και μεταλλευτικές έρευνες και εκμεταλλεύσεις. Έπισημαίνουμε στο άρθρο αυτό προς άποφυγήν παρερμηνειών και αστόχων ενεργειών, ότι οι διατάξεις καταδείξεως, έκχερσώσεως, καλλιεργείας και άλλας χρήσεως γενικά έχουν εφαρμογή για πράξεις που συντελέστηκαν από της 29.12.79 και έντεϋθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Ειδικές και μεταβατικές διατάξεις.

72. Με τὸ ἄρθρο 72 εἰσάγεται ὁ θεσμὸς τῆς προτιμήσεως τοῦ Δημοσίου ὅταν οἱ ἰδιοκτῆτες δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων, ἐμβαδοῦ ἄνω τῶν πενήντα (50) στρεμμάτων, ἐπιθυμοῦν νὰ τὰ πουλήσουν, δηλαδὴ μεταξύ ἐνὸς ἰδιώτου καὶ τοῦ Δημοσίου ὡς ἀγοραστοῦ προτιμᾶται μετ' ἴσους ὅρους τὸ Δημόσιο. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ ὑφίσταται καὶ γιὰ ἰδανικὰ μερίδια, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἀσκηθεῖ ὅταν τὰ πωλούμενα ἀνήκουν σὲ οἰκιστικὴ περιοχὴ ἢ σὲ οἰκοδομικοὺς συνεταιρισμοὺς κ.λ.π. Στις ἐπόμενες παραγράφους 2, 3 καὶ 4 διαλαμβάνεται μετ' σαφήνεια ἡ ἀπαιτούμενη διαδικασία καὶ σειρά τῶν ενεργειῶν πού ὑποχρεοῦται νὰ κάνει ὁ πωλητής, ὁ Δασάρχης, τὸ Νομαρχιακὸ Συμβούλιο, ἐνδεχομένως τὸ Συμβούλιο Ἰδιοκτησίας Δασῶν καὶ ὁ Ὑπουργὸς γιὰ τὰ ζητήματα τῆς κυριότητος καὶ ὁ Νομάρχης καὶ τάσσονται ὀρισμένες προθεσμίες γιὰ κάθε ἐνέργεια, μετ' κατάληξιν εἴτε τὴν ἀγορὰ τοῦ κτήματος ἀπὸ τὸ Δημόσιο εἴτε τὴν ἐλεύθερη πώληση μετ' ἰδιο ἢ μεγαλύτερο τοῦ δηλωθέντος τίμημα. Ἡ μεταβίβαση (παράγραφος 5) χωρὶς τὴν τήρηση τῆς ἀνωτέρω διαδικασίας ἢ μετ' μικρότερο τοῦ δηλωθέντος τίμημα ὑπόκειται σὲ ἀκύρωση, ὕστερα ἀπὸ ἀγωγή τοῦ Δημοσίου πού ἐγείρεται ἐντὸς προθεσμίας δύο (2) ἐτῶν. Εὐθὺν γιὰ τὴν τήρηση αὐτῶν τῶν διατάξεων ἔχει καὶ ὁ συμβολαιογράφος, στὴ δὲ παράγραφο 6 προβλέπονται ποινικὲς κυρώσεις γιὰ τὴν παράβαση αὐτῶν τῶν διατάξεων καὶ ἐκείνων τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Ν.Δ. 86/69 (κατατηρήσεις). Τέλος θὰ σᾶς κοινοποιηθεῖ τὸ προβλεπόμενο (παράγραφος 7) νὰ ἐκδοθεῖ Προεδρικὸ Διάταγμα.

73. Μετ' τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 73 συστηματοποιοῦνται καὶ βελτιώνονται, μετ' τὴν προσαρμογὴ στὶς ρυθμίσεις τοῦ παρόντος Νόμου, οἱ παλαιές διατάξεις γιὰ τὸν ἀποτελεσματισμὸ καὶ ὀριοθέτηση τῶν δημοσίων δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων πρὸς τὶς ἰδιωτικὲς κτήσεις κάθε μορφῆς. Ἐπίσης ἐπιτρέπεται καὶ ἡ προσωρινὴ ὀριοθέτηση τῶν δημοσίων δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων ἐν σχέσει μετ' διακατεχόμενα. Διαλαμβάνεται (παράγραφος 2) ἡ διαδικασία ὀριστικοποίησεως τοῦ πρωτοκόλλου ἀποτελεσματισμοῦ καὶ ὀριοθετήσεως, τὰ τῆς κατανομῆς (παράγραφος 3) τῆς δαπάνης καὶ ἡ πρόβλεψη ἐκδόσεως σχετικοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος (παράγραφος 4). Τέλος ρυθμίζεται εἰδικώτερο θέμα καταχομένων ἐκτάσεων (παράγραφος 5) μέχρι τριάντα (30) στρεμμάτων σὲ δάση πού παραχωρήθηκαν σὲ Κοινότητες καὶ δασοκομικὰ καλλιεργητικὰ ἐπιχειρήματα.

74. Μετ' τὸ ἄρθρο 74 θεσπίζονται τὰ ἑξῆς :

α) "Ὅτι τὰ δημόσια χορτολιβαδικὰ ἐδάφη, τὰ ὁποῖα δὲν βρίσκονται στὸ ἐνιαῖο σύνολο τοῦ δάσους σύμφωνα μετ' τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 3, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔχουν κηρυχθεῖ γιὰ ὁποιοδήποτε λόγον δασωτέα, ἀφοῦ χαρτογραφηθοῦν, περιέρχονται στὴ διαχείριση τῆς Γενικῆς Δ/νσεως Γεωργικῆς Ἀναπτύξεως ἐντὸς προθεσμίας πέντε (5) ἐτῶν τὸ ἀργότερο. Μετὰ τὴν παράδοσή τους διατίθενται γιὰ τοὺς κατονομαζομένους στὴν παράγραφο 1 σκοποῦς.

β) "Ὅτι τὰ ὅμοια ἰδιωτικὰ χορτολιβαδικὰ ἐδάφη, μετ' τὴν ἐναρξὴ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, δὲν ὑπάγονται στὶς διατάξεις τῆς Δασικῆς Νομοθεσίας ἀλλὰ στὶς διατάξεις τῆς Ἀστικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Νομοθεσίας, μετ' τὴν ἐπιφύλαξη ὅτι μετ' τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως οἰουδήποτε δικαιώματος, ἐμπραγμάτου ἢ μή, ἐπ' αὐτῶν ἐξακολουθεῖ νὰ βαρύνεται ὁ ἐπικαλούμενος ἢ ἀξιών τὸ δικαίωμα μέχρι τερματισμοῦ τοῦ ἰδιοκτησιακοῦ θέματος δηλαδὴ ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν καταχώρησεως στὰ βιβλία μεταγραφῶν τῆς περιλήψεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, μετ' τὴν ὅποια κηρύσσεται ὀριστικὸς ὁ κτηματικὸς χάρτης καὶ κτηματολογικὸς πίνακας, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως ἀμετακλήτου ἀποφάσεως, ἐφόσον γίνῃ σχετικὴ προσφυγὴ στὰ δικαστήρια (βλέπε παράγραφο 62 τῆς παρούσης).

γ) "Ὅτι ἡ ἐπίλυση ἀμφισβητήσεων γιὰ τὸ χαρακτηρισμὸ καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν τῶν ἐκτάσεων ἀνήκει στὴν ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 10 παρ. 3

δ) "Ὅτι μετ' ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, πού θὰ σᾶς κοινοποιηθεῖ σύντομα, καθορίζεται ἡ διαδικασία τῆς παραδόσεως τῶν μὴ δασικῶν (γενικὰ) ἐκτάσεων, ἀπὸ τὴ Δασικὴ Ὑπηρεσία πού τὶς διαχειρίζεται στὴ Γενικὴ Διεύθυνση Γεωργικῆς Ἀναπτύξεως καὶ ὅτι μέχρι τῆς παραδόσεώς των οἱ ἐκτάσεις αὐτὲς ὑπάγονται στὶς διατάξεις τῆς Δασικῆς Νομοθεσίας καὶ ὕστερα τῆς Ἐποικιστικῆς.

ε) "Ὅτι μετὰ τὴν παράδοση τῆς διαχειρίσεως, γιὰ τὴ χορήγηση ἀδειῶν ἢ ἐγκρίσεων δημιουργίας ἀθλητικῶν χώρων καὶ παραχωρήσεων γιὰ σχολικὰ κτίρια ἢ νοσοκομεῖα ἢ νεκροταφεῖα ἢ βιομηχανίες, ἀπαιτεῖται βεβαίωση τῆς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας Γεωργίας ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἢ ὅτι δὲν εἶναι κατάλληλα ἄλλα ἐδάφη γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν σκοπῶν πού ζητεῖται ἢ ἀδεια ἢ ἡ ἐγκριση ἐπεμβάσεως σὲ δημόσια δάση ἢ δασικὲς ἐκτάσεις. Δηλαδὴ, σὲ περίπτωσιν πού ὑπάρχουν ἢ εἶναι κατάλληλα χορτολιβαδικὰ ἐδάφη π.χ. ἱκανοποιοῦντα τοὺς ἀνωτέρω σκοποῦς δὲν θὰ ἐπιτρέπονται ἐπεμβάσεις σὲ δημόσια δάση καὶ δασικὲς ἐκτάσεις.

75. Μετ' τὸ ἄρθρο 75 γίνεται ἰδιαίτερη πρόβλεψη γιὰ τὶς ἐπεμβάσεις στὶς δασικὲς μορφῆς ἐποικιστικῆς ἐκτάσεις, οἱ ὁποῖες λόγω τοῦ ἰδιαιτέρου νομοθετικοῦ καὶ νομολογιακοῦ καθεστῶτος των εἶχαν ἀνάγκη εἰδικῆς ρυθμίσεως.

Εἰδικώτερα γίνεται πρόβλεψη :

α) Γιὰ τὴν δυνατότητα ἐκχερσώσεων τῶν παραχωρηθειῶν ἐποικιστικῶν ἐκτάσεων (παρ. 1) πού ἔχουν δασικὴ μορφή. Ἀπὸ τῆς

που παραχωρήθηκε με τις έποικιστικές διατάξεις πριν από της 11.6.1975 θα είναι έπιτρεπτή μετά από σχετική άδεια του Νομάρχου, εφόσον δεν ένδεικνυται ή αναδάσωσή της για την οποία θα γνωματεύει τὸ Νομαρχιακὸ Συμβούλιο Δασῶν. Κατόπιν αὐτοῦ ἔλοι οἱ χρηρηγηθέντες κλήροι θὰ ἐκχερσώνονται μόνον εφόσον δοθεῖ ἡ προβλεπομένη ἀπὸ τῆς διάταξη ἄδεια.

Ἡ σχετική ἐγκύκλιος ἀριθ. 345534/11548/ἐγκ. 1044/11.11.75 πρὸς τὶς Δ/σεις Γεωργίας μετὰ τὴν ὁποία προβλεπόταν ὅτι ἄδεια ἐκχερσώσεως ἀπαιτεῖται μόνον γιὰ τὴν κατηγορία τῶν κλήρων τοῦ ἀρθροῦ 122 τοῦ Ἀγροτικοῦ Κώδικα παῦσι νὰ ἰσχύει. Ἐπίσης δὲν ἰσχύει ἡ σχετική της ἀριθ. 974928/2143/ἐγκ. 125/27.7.71 ἐγκύκλιό μας.

Σχετικὰ ἐπισημαίνουμε τοὺς τιθεμένους ἀπὸ τὸ Νόμο περιορισμοὺς, ὅτι ἂν αὐτὲς οἱ ἐποικιστικὲς δασικὲς ἐκτάσεις διατηροῦν τὴ μορφή τοῦ δάσους ἀπαγορεύεται ἡ ἐκχέρσωσή τους χωρὶς νὰ ἐρωτηθεῖ τὸ Συμβούλιο, ἂν δὲ τυχὸν καταστραφοῦν ἀπὸ πυρκαϊὰ ἢ ἀποφιλωθοῦν μετὰ ἄλλο τρόπο κηρύσσονται ὑποχρεωτικῶς ἀναδασωτέες, χωρὶς πάλι νὰ ἐρωτᾶται τὸ Συμβούλιο. Ἐὰν τυχὸν ἔγιναν παραχωρήσεις μετὰ τὴν ἀνωτέρω χρονολογία, αὐτὲς ὑπάγονται στὶς λοιπὲς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου.

β) Γιὰ τὴ δυνατότητα ἀποδόσεως στὴν ἀγροτικὴ ἐκμετάλλευση ἢ γιὰ ἄλλους σκοποὺς ἐποικιστικῶν ἐκτάσεων κοινοχρήστων ἢ διαθέσιμων πὺ ἔχουν μορφή δασικῶν ἐκτάσεων (παρ. 2).

Στὴν περίπτωση αὐτὴ ἡ διάθεση τῶν ἐκτάσεων εἶναι ἐπιτρεπτὴ μετὰ γνώμη τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου Δασῶν, τὸ ὁποῖο πάλι γνωματεύει ἂν ένδεικνυται ἡ ἀναδάσωσή τους.

γ) Γιὰ τὶς ἐκτάσεις τῶν παρ. 1 καὶ 2 πὺ κρίνονται ἀναδασωτέες ὁ νόμος κάνει γενικὴ πρόβλεψη (παράγραφος 3) ὅτι ἡ κήρυξή τους ὡς ἀναδασωτέων πρέπει νὰ γίνῃ ἐντὸς ζετίας ἀπὸ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου Δασῶν. Ἐπιστᾶται ἡ προσοχή γιὰ τὴν ἐμπρόθεσμη κήρυξη τῶν ἐκτάσεων αὐτῶν ὡς ἀναδασωτέων, διότι διαφορετικὰ ἡ διάθεση τῶν ἐκτάσεων αὐτῶν χωρεῖ ἐλεύθερα.

Παράλληλα ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μετὰ τὶς λοιπὲς παραγράφους τοῦ ἀρθροῦ αὐτοῦ γίνεται ρύθμιση καὶ ἄλλων θεμάτων ἤτοι :

δ) Ὅτι ἡ πραγματοποιήση τῶν σκοπῶν τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀπαλλ/σεων πὺ ἔγιναν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 18 παρ. 2 (Α,Β,Γ) τοῦ Ν. 2185/1952 εἶναι ἐλεύθερη καὶ δὲν δεσμεύεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου (παρ. 4).

ε) Ἡ παράγ. 5 ἀφορᾷ σὲ διοικητικὲς παραχωρήσεις πὺ ἔγιναν στὸ διάστημα ἀπὸ 21.4.67 καὶ μετὰ τὴν ἡμέρα σὲ διαφόρους ὀργανισμοὺς ἢ νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα χωρὶς τὴ νόμιμη διαδικασία. Σὲ μὴ τριετία πρέπει νὰ ἀνακληθοῦν ὑποχρεωτικὰ καὶ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπανάληψη τῆς παραχωρήσεως κατὰ κυριότητα ἢ κατὰ χρήση, σύμφωνα μετὰ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου. Ἡ διάταξη αὐτὴ ἀφορᾷ βασικὰ σὲ παράνομες μεταβιβάσεις δασικῆς μορφῆς κοινοχρήστων ἐκτάσεων τοῦ Ἀγροτικοῦ Κώδικος στὶς Κοινότητες. Καὶ ἐδῶ ἐπισύρουμε τὴν

στ) Μετὰ τὶς παραγ. 6, 7 καὶ 8 γίνεται ρύθμιση τοῦ θέματος τῶν βοσκοτόπων τῶν κατηγοριῶν τῶν παραγράφων 2, 3 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν.Δ. 86/69 πὺ ἀγοράστηκαν ἀπὸ κτηνοτρόφους. Οἱ ἐκτάσεις αὐτὲς παραχωροῦνται στοὺς κατ' ἐπάγγελμα κτηνοτρόφους εφόσον αὐτὲς ἀνήκουν στὴν κατηγορία τῶν ἐξαιρεισῶν ὑπὲρ τοῦ φερομένου ὡς ἰδιοκτῆτου τοῦ κτήματος κατὰ τὴν Ἀγροτικὴ Νομοθεσία ἢ ἀπέτελεσαν ἀντικείμενο ἐκουσίας μεταβιβάσεως μετὰ εἰδικὲς διατάξεις τῆς ἀνωτέρω νομοθεσίας. Μετὰ προεδρικὸ διάταγμα πὺ προβλέπει ἡ διάταξη θὰ ρυθμισθοῦν οἱ διαδικαστικὲς λεπτομέρειες τοῦ θέματος, μετὰ τὴν ἐκδοση τοῦ ὁποῖου θὰ δοθοῦν καὶ οἱ σχετικὲς ὁδηγίες ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως.

ζ) Ἡ παρ. 9 εἶναι σαφῆς καὶ δὲν ἀπαιτεῖ εἰδικὴ ἐρμηνεία.

η) Γιὰ τὸ θέμα πὺ ρυθμίζει ἡ παρ. 10 θὰ ἀκολουθήσει ἀναλυτικὴ ἐγκύκλιος, μετὰ τῆς ἀποστολῆς τῆς ὁποίας δὲν θὰ προβῆτε σὲ καμμιά σχετικὴ ἐνέργεια.

θ) Μετὰ τὴν παράγρ. 11 ρυθμίζονται εἰδικὰ θέματα ἀνταλλαγῆς ἰδιωτικῶν δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων μετὰ ἐκτάσεις τοῦ Δημοσίου. Ἐφόσον τὰ συμβόλαια ἀνταλλαγῆς καὶ οἱ συμβάσεις πληροῦν τὶς χρονικὲς καὶ νόμιμες προϋποθέσεις πὺ διαλαμβάνονται στὶς διατάξεις τῆς παραγράφου αὐτῆς εἶναι ἔγκυρα, ἀρκεῖ ἡ κἀτάρτισή τους νὰ ἔγινε σύμφωνα μετὰ τὶς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 86/69.

ι) Εἰδικὴ ρύθμιση περιέχει καὶ ἡ παράγρ. 12 πὺ ἀναφέρεται σὲ οἰκοδομικοὺς συνεταιρισμοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀγόρασαν δασικὲς ἐκτάσεις μετὰ τὸ τέλος 1969 μετὰ ὀριστικὰ συμβόλαια καὶ μετὰ τὸ τέλος 1970 τὶς ὑπῆγαγαν σὲ σχέδιο πόλεως μετὰ Β.Δ. ἐκδοθέντα μετὰ πρόταση τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Δημ. Ἔργων. Οἱ ἐκτάσεις αὐτὲς ἂν μεταβιβάστηκαν στὰ μέλη τῶν συν/σμῶν εἴτε ἐν ὅλῳ εἴτε ἐν μέρει θεωροῦνται ὡς μὴ δημόσιες.

ια) Τέλος εἰδικὴ περίπτωση ἰδιωτικῶν δασικῶν ἐκτάσεων οἱ ὁποῖες βρίσκονται παράπλευρα σὲ ἐγκεκριμένα σχέδια πόλεως ἢ Κοινότητος ρυθμίζει καὶ ἡ παράγρ. 13, εφόσον πληροῦν τὶς προϋποθέσεις πὺ κατονομάζονται λεπτομερῶς στὶς διατάξεις της.

76. Μετὰ τὸ ἀρθρο 76 προβλέπεται ὅτι ὅλα τὰ ἔσοδα, πὺ προέρχονται ἀπ' τὶς εἰσπράξεις τιμημάτων, τελῶν κ.λ.π. τοῦ παρόντος νόμου, περιέρχονται σὲ εἰδικὸ λογαριασμὸ τοῦ Κ.Τ.Γ.Κ. καὶ Δασῶν καὶ διατίθενται ὑποχρεωτικὰ καὶ ἀποκλειστικὰ γιὰ κατονομαζόμενους σκοποὺς, μετὰ δυνατότητα ν' ἀποφασίζει ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας τὴν χρηματοδότηση ἐπείγοντων προγραμμάτων ἀναδασώσεων κ.λ.π. Λεπτομέρειες θὰ καθορισθοῦν μετὰ Προεδρικὸ Διάταγμα.

77. Στὸ ἀρθρο 77 θεσπίζονται διαδικαστικὲς ἐκδόσεως καὶ κοινοποιήσεως πράξεων ἐπιβολῆς χρηματικῶν εἰσφορῶν ἢ καταλογισμοῦ χρηματικῶν ὀφειλῶν καὶ ἐνδίκων μέσων κατ' αὐτῶν. Λεπτομέρειες ρυθμίζονται μετὰ Προεδρικὸ Διάταγμα.

78. Μετὰ τὸ ἀρθρο 78 παρέχονται ἐξουσιοδοτήσεις γιὰ τὶς ὁποῖες δὲν ἀπαιτοῦνται διευκρινήσεις.

79. Τὸ ἀρθρο 79 περιλαμβάνει μίαν πρὸς μίαν τὶς καταργού-

διαχωρίζει τις ρυθμίσεις του δασικού κώδικος και των άλλων ειδικών νόμων, που διατηρούνται σε ισχύ, αν δεν θεσπίζεται με τον παρόντα νόμο ρητή παρέκκλιση.

80. Με το άρθρο 80 γίνεται παραπομπή σε έννοιες του Ν. 248/76 για την προσαρμογή στις έννοιες του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου και καταργείται το άρθρο 2 του Ν. 248/76.

81. Με το άρθρο 81 τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 248/76, διατυπώνονται δηλαδή δρισμένες χρήσιμες συμπληρώσεις του. Κάπως ουσιαστικότερες είναι οι συμπληρώσεις του επίσης τροποποιούμενου άρθρου 11 του Ν. 248/76.

82. Με το άρθρο 82 αντικαθίσταται το άρθρο 14 του Ν. 248/76 και με τις νέες διατάξεις αλλάζουν τα αρμόδια όργανα για την εκδίκαση των αντιρρήσεων και αιτήσεων των άρθρων 12 και 13 του Ν. 248/76. Π.χ. αντί των τριμελών Έπιτροπών όρίζεται το Ειρηνοδικείο κ.λ.π. όργανα περαιώσεως της σχετικής διαδικασίας.

83. Με το άρθρο 83 αντικαθίσταται το άρθρο 15 του Ν. 248/76 και με τις νέες διατάξεις αντί Έπιτροπής όρίζεται το Ειρηνοδικείο και αντί Συμβουλίου Έδιοκτησίας Δασών όρίζεται το Πολυμελές Πρωτοδικείο ως αρμόδια να έπιληφθούν.

84. Τέλος με το άρθρο 84 όρίζεται ότι η έναρξη της ισχύος του Νόμου συμπίπτει με την ήμερομηνία δημοσιεύσεώς του στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή την 29η Δεκεμβρίου 1979.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Αυτές είναι σε γενικές γραμμές οι πρώτες οδηγίες μας για την εφαρμογή του Νόμου 998/79. Φυσικά το θέμα δεν είναι δυνατό να εξαντληθεί μ' αυτά που καταχωρήθηκαν στην παρούσα εγκύκλιο. Κι επειδή θα υπάρχουν έρωτήματα και άπορίες κατά την εφαρμογή του Νόμου, έπιθυμούμε να μεθοδεύσουμε τη διαδικασία της έρείνης τους και των άπαντήσεων ως έξης :

α) Στις περιπτώσεις άπλών άμφιβολιών θα γίνεται συζήτηση σε επίπεδο Νομαρχιακών Έπιτροπών και στην ανάγκη θα έρωτάται (όπως προαναφέραμε) έγγράφως ο Διευθυντής Δασών του Νομού, ο όποιος θα συνεννοείται και με τον Έπιθ/τή Δασών και θα κρίνει αν έπιβάλλεται να υποβάλει στην Έπιθ/ση το έγγραφο έρώτημα. Ο δικηγόρος του Δημοσίου μπορεί να σάς παρέχει πολύτιμες γνώμες και συμβουλές.

β) Στις περιπτώσεις των πιο σοβαρών άμφιβολιών ο Έπιθ/τής Δασών θα υποβάλλει έμπεριστατωμένο και σαφές έρώτημα στην καθ' ύλη αρμόδια Δ/ση της Γενικής Δ/σεως Δασών και Δ.Π., η όποια ή θα άπαντά κατά την κρίση της άπ' εθθείας, στο έρώτημα ή θα διαβιβάζει τούτο με όλα τα σχετικά στη Διεύθυνση Δασικής Έδιοκτησίας - Τμήμα Νομικών

γ) Η τελευταία, στα πλαίσια των άρμοδιοτήτων που της παρέχονται με την περίπτωση ββ του έδαφίου β' της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του Π.Δ. 433/1977 «Περί Έργασίας», είτε θα παρέχει άμέσως νομικές πληροφορίες και οδηγίες στις αρμόδιες άρχές, είτε, κατά την κρίση της, θα άπευθύνεται στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Έργασίας για έκδοση σχετικής γνωμοδότησεως, άτομικής ή του Νομικού Συμβούλου του Κράτους.

Πρέπει να τονίσουμε τέλος το γεγονός ότι ο Νόμος 998/79 εκφράζει τους βασικούς στόχους της Δασικής Πολιτικής της Κυβερνήσεως στον τομέα της προστασίας και ανάπτυξεως του δασικού πλούτου της Χώρας, σε μια περίοδο έντονης άνησυχίας του ανθρώπου για τη σωτηρία του φυσικού περιβάλλοντος, που εκδηλώνεται σαν άνάγκη όχι μόνο οικονομική αλλά και πολιτιστική. Η έναρμόνιση των τάσεων της λογικής έκμεταλλεύσεως των φυσικών πόρων και της άέναης διατήρησης του φυσικού κάλλους, που συνθέτουν την σύγχρονη άνώτερη αντίληψη της ποιότητας του πολιτισμού μας, είναι η βασική έπιδιώξη των διατάξεων του Νόμου.

Καλοϋνται όλοι οι πολίτες, αλλά κυρίως οι δασικοί υπάλληλοι να έπιδιοθούν με ιδιαίτερο ζήλο και έπιμέλεια στην εφαρμογή του Νόμου.

Αθήνα, 12 Μαρτίου 1980

ΠΙΝΑΚΑΣ

μικρών θάμων που χαρακτηρίζονται ως ξυλώδης βλάστηση

№	Όνομασία		Κοινή	Χαρακτηρισμός σύμφωνα με τη βιβλιογραφία			Παρατηρήσεις
	Λατινική	Ελληνική		Γενέδιος	Καββάδας	Διατούλης	
1.	CALYCOTOME VILLOSA	Καλυκοτόμη ή κολλώδης	Ασπάλαθος	Θάμνος άκανθώδης Φρυγανώδη και θαμνώδη	Θάμνος	Θάμνος	
2.	ERICA VERTICILLATA	Έρεϊκη ή σπονδυλωτή	Ρείκη, Χαμορείκι		Θαμνίον	Θάμνος	
3.	EUPHORBIA DENDROIDES	Εύφορβια ή δενδροειδής				Θάμνος	
4.	PALMURUS AUSTRALIS	Παλίμυρος ό νότιος	Παλιούρι	Θάμνος άκανθώδης	Θάμνος	Θάμνος	
5.	PIRUS AMYGDALIFORMIS	Πίρος ή άμυγδαλόμορφος	Γκαρτσιά	Δέντρον άκανθώδες	Θάμνος ή δενδρύλιον	Θάμνος ή μικρόν δένδρον άκανθ.	
6.	PRUNUS SPINOSA	Προύνος ή άκανθωτή	Άγριο-τζανεριά	Θάμνος	Θάμνος	Θάμνος	
7.	RHAMMUS OLEOIDES	Ράμμος ή έλαιοειδής		Θάμνος μικρός	Θάμνος	Θάμνος άκανθώδης	

ΠΙΝΑΚΑΣ

φρυγάνων που χαρακτηρίζονται ως ξυλώδης βλάστηση

№	Όνομασία		Κοινή	Χαρακτηρισμός σύμφωνα με τη βιβλιογραφία			Παρατηρήσεις
	Επισημ. Λατινική	Ελληνική		Γενέδιος	Καββάδας	Διατούλης	
1.	ANTHYLLIS HERMANNIAE	Άνθυλλίς του Χέρμαν	Άλογοθύμαρο	Φρύγανον	Θαμνίσκος	Φυτόν θαμνώδες	
2.	ASPARAGUS ACUTIFOLIUS	Άσπαραγγός ό άξυφυλλός	Σπαράγγια	Φρυγανώδη	Φρύγανον	Φρύγανον	
3.	ASPARAGUS APHYLLUS	Άσπαραγγός ό άφυλλός	Σπαράγγια	Φρυγανώδη	Φρύγανον	Φρύγανον	
4.	BONZEANIA HIRSUTA	Δρυόνιον το δασύ	Λαδανιά,		Θαμνίον	Φρύγανον	
5.	CISTUS CRETICUS	Κίστος ό Κρητικός			φρυγανώδες	φρυγανώδες	
6.	CISTUS INCANUS	Κίστος	Άγριο-λαδανά		Θαμνίον	Θαμνίον	
7.	CISTUS MONSPELIENSIS	Κίστος ό μοντελιανός	Κουνούλα		φρυγανώδες	φρυγανώδες	
8.	CISTUS PARUIFLORUS	Κίστος ό βραχυανθήης			Φρύγανον	Φρύγανον	
9.	CISTUS SALUIFOLIUS	Κίστος ό έλλειψοακώφυλλος			Θαμνίον	Θαμνίον	
10.	FORYDOTHYMUS CAPITATUS	Φύμος ό κεφαλωτός	Θυμάρι	Θαμνίσκος ή φρύγανον	Θαμνίον	Φρύγανον	
11.	EUPHORBIA ACANTHOTHAMNOS	Εύφορβια ή άκανθόθαμνος	Κουκούλα αφάνα	Θαμνίσκος ή φρυγανώδες	φρυγανώδες	φρυγανώδες	
12.	GENISTA ACANTHOCLADOS	Γένιστα ή άκανθόκλαδος	Άγρινοπόδι	Θάμνος	Θαμνίον άκανθώδες	Θάμνος λίαν άκανθώδης	

1	2	3	4	5	6	7	8
13. GLOBULARIA ALYPUM	Γλομπουλάρια ή έλυτος	Γλομπουλάρια ή έλυτος	'Αγρούδουρας	Θαμνίων άειθαλές	Θαμνίων	'Ημιθαμνώδες	
14. HYPERICUM EMPETRIFOLIUM	'Υπερικον τὸ έμπετρίφυλλον	'Υπερικον τὸ έμπετρίφυλλον	'Αγρούδουρας	Φυτὰ φρυγανώδη καὶ θαμνώδη	Φρυγανώδες φυτὸν	Φρυγανώδες	
15. INULA UISCOSA	'Ινούλα ή κολλώδης	'Ινούλα ή κολλώδης	Ψύλλοστρα	Φυτὸν φρυγανώδες	Φρύγανον		
16. LAUANDULA STOECHAS	Λαβαντούλα ή στοιχάς	Λαβαντούλα ή στοιχάς	'Αγριολαβάντα	Φρύγανον άκανθώδες	Φρύγανον θαμνίων	Μικρὸς θάμνος άκανθώδης	
17. PHLOMIS FRUTICOSA	Φλομής ή καρποφόρος	Φλομής ή καρποφόρος	'Ασφάρα	Φρύγανον	Φρύγανον θαμνίων	Μικρὸς θάμνος	
18. POTERIUM SPINOSUM	Ποτήριον τὸ δ'νάκωνθωτὸν	Ποτήριον τὸ δ'νάκωνθωτὸν	Εὐλαφάνα	Φρύγανον	Φρύγανον θαμνίων	Μικρὸς θάμνος	
19. ROSMARINUS OFFICINALIS	Ροσμαρίνος ὁ φαρμακευτικός	Ροσμαρίνος ὁ φαρμακευτικός	Δενδρολίβανο	Θαμνίων φρυγανώδες άειθαλές	Θαμνίων φρυγανώδες	'Αειθαλῆς θάμνος	
20. RUSCUS ACULEATUS	Ρούσκος ὁ δέξυς	Ρούσκος ὁ δέξυς	Λαγομηλιά	Φυτὰ φρυγανώδη ή θαμνώδη	Θαμνίων		
21. SALUIA POMMIFERA	'Ελελίσφακος	'Ελελίσφακος	Φασκομηλιά	Φυτὰ φρυγανώδη ή θαμνώδη	Φρύγανον		
22. SALUIA SCLAREA	'Ελελίσφακος	'Ελελίσφακος	Φασκομηλιά	Φυτὰ φρυγανώδη ή θαμνώδη	Φρύγανον		
23. SATUREJA THYMERA	Θύμβρα	Θύμβρα	'Αλσφακιά	Φυτὸν φρυγανώδες	Φρύγανον	Φυτὸν φρυγανώδες	
24. THYMELAEAE TAPTONRAIRA	Θυμελαία	Θυμελαία	Χαμολός	Φυτὸν φρυγανώδες θάμνοι	Θαμνίων φρυγανώδες	Θάμνος χαμηλός	
25. THYMELAEAE HIRUTA	Θυμελαία ή δασεΐα	Θυμελαία ή δασεΐα			Θαμνίων		

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Α' ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού	5	ἀντί-τυπα
2. » Υφυπουργού κ. Τριανταφύλλου	5	
3. » » κ. Ταταρίδη	5	
4. » κ. Γενικού Γραμματέως	5	
5. Δ/ση 'Αγροτικής Πολιτικής	5	
6. Γενική Δ/ση Γεωργικής 'Αναπτύξεως	20	
7. » » 'Εγγείων Βελτιώσεων	10	
8. » » Δασῶν και Δ.Π.	10	
9. Υπηρεσία Κτηνιατρικής	6	
10. » Σχέσεων μετά τῶν Εὐρ. Κοινοτήτων	10	
11. » Διοικήσεως	10	
12. » Τοπογραφική	10	
13. » Οικονομική	10	
14. Δ/ση 'Αλιείας	5	
15. » 'Ελέγχου και Οίκου. 'Επιθ/σεως	5	
16. » Πολιτικής Σχεδ. 'Εκτάκτου 'Ανάγκης	5	
17. Γενική 'Επιθ/ση Γεωργίας	5	
18. Γραφείο Τύπου και Δημ. Σχέσεων	5	
19. » Νομικού Συμβούλου	10	
20. » Παρέδρου 'Ελεγκτ. Συνεδρίου	4	
21. Υπηρεσία 'Εντελλομένων 'Εξόδων	5	
22. » Στατιστικής	5	
23. » Γεωργικῶν 'Ερευνῶν	5	
24. Δ/σεις και Τμήματα Δασῶν	6	ἀνά
25. Γενική 'Επιθ/ση Δασῶν	10	
26. Ζ' Δ/ση Δασῶν - Τμ. Νομ. 'Υποθέσεων	75	

Β' ΝΟΜΑΡΧΙΕΣ ΚΡΑΤΟΥΣ:

Γραφείο κ. Νομάρχου ἀνά 1

Γ'. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ:

1. 'Επιθεωρήσεις:		
α) Γεωργίας	ἀνά	1
β) Δασῶν		
— 'Ανατολ. Μακεδονίας και Θράκης		13
— Κεντρικής και Δυτ. Μακεδονίας		14
— 'Ηπείρου		9
— Κεντρικής 'Ελλάδος		9
— 'Αττικής και Νήσων		13

— Πελ/σου και Δυτικῆς Στερεᾶς	12
— Κρήτης	4
2. Ἴδρυμα Δασικῶν, Ἐρευνητῶν Ἀθηνῶν	25
3. » » » Θεσ/νίκης	24
4. Κεντρικὴ Ἀποθήκη Ὑλικοῦ κλπ.	2

Δ'. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕ- ΔΟΥ

1. Δ/νσεις Γεωργίας Κράτους	ἀνά	1
2. Δ/νση Ἀναδασώσεων Ἀθηνῶν		13
3. » » Θεσ/νίκης		7
4. Διευθύνσεις Δασῶν:		
— Ἐβρου		4
— Ροδόπης		14
— Ξάνθης		3
— Καβάλας		3
— Δράμας		3
— Σερρών		7
— Θεσ/νίκης		10
— Χαλκιδικῆς		4
— Κιλκίς		4
— Πιερίας		23
— Ἡμαθίας		3
— Πέλλης		5
— Κοζάνης		6
— Φλωρινῆς		12
— Καστοριᾶς		22
— Ἰωαννίνων		5
— Θεσπρωτίας		8
— Πρεβέζης		7
— Ἄρτης		11
— Κερκύρας		5
— Λευκάδος		5
— Λαρίσης		5
— Γρεβενῶν		23
— Μαγνησίας		4
— Καρδίτσης		4
— Τρικάλων		5
— Φθιώτιδος		5
— Εὐρυτανίας		5
— Ἀττικῆς		3
— Διαμερίσματος Ἀθηνῶν		4
— » Ἀνατ. Ἀττικῆς		5
— » Δυτ. Ἀττικῆς		3
— Πειραιῶς		3
— Βοιωτίας		3

— Φωκίδος	3
— Εὐβοίας	4
— Λέσβου	10
— Σάμου	9
— Χίου	6
— Κυκλάδων	5
— Δωδεκανήσου	3
— Ἡρακλείου	5
— Λασιθίου	5
— Ρεθύμνης	4
— Χανίων	6
— Ἀχαΐας	4
— Ἠλείας	3
— Μεσσηνίας	4
— Λακωνίας	3
— Ἀρκαδίας	3
— Ἀργολίδος	3
— Κορίνθου	5
— Κεφαλληνίας	7
— Ζακύνθου	4
— Αἰτωλοακαρνανίας	4

5. Δασαρχεῖα:

— Ἀλεξανδρουπόλεως	13
— Σουφλίου	7
— Διδυμοτείχου	8
— Ξάνθης	13
— Σταυρουπόλεως	5
— Καβάλας	12
— Θάσου	9
— Δράμας	26
— Νευροκοπίου	6
— Σερρών	14
— Νιγρίτης	4
— Σιδηροκάστρου	9
— Θεσ/νίκης	9
— Λαγκαδᾶ	7
— Σταυροῦ	5
— Πολυγύρου	10
— Ἀρναίας	19
— Κασσάνδρας	5
— Κιλκίς	10
— Γουμενίσσης	9
— Βεροίας	8
— Ναούσης	8
— Ἐδέσσης	9
— Ἀριδαίας	14
— Κοζάνης	12

— Τσοτυλίου	8
— Ἰωαννίνων	21
— Κονίτσης	11
— Μετσόβου	8
— Λαρίσης	14
— Ἐλασσόνας	10
— Ἀγιάς	9
— Βόλου	12
— Ἄλμυροῦ	8
— Σκοπέλου	5
— Καρδίτσης	13
— Μουζακίου	8
— Τρικάλων	16
— Καλαμπάκας	22
— Λαμίας	10
— Ἀταλάντης	5
— Σπερχειάδος	8
— Καρπενησίου	15
— Φουρνᾶ	10
— Πεντέλης	15
— Πάρνηθος	9
— Λαυρίου	8
— Καπανδριτίου	9
— Αἰγάλεω	8
— Μεγάρων	5
— Πειραιῶς	9
— Πόρου	5
— Λεβαδείας	9
— Θηβῶν	5
— Ἀμφίσσης	9
— Λιδωρικίου	9
— Χαλκίδος	11
— Λίμνης	7
— Ἰστιαίας	7
— Κύμης	5
— Ρόδου	11
— Κῶ	3
— Πατρῶν	12
— Αἰγίου	9
— Καλαβρύτων	7
— Πύργου	11
— Ὀλυμπίας	11
— Ἀμαλιάδος	8
— Καλαμάτας	10
— Κυπαρισσίας	5
— Σπάρτης	10
— Γυθείου	5
— Μολάων	4

— Τριπόλεως	9
— Βυτίνης	13
— Λεωνιδίου	5
— Ναυπλίου	6
— Κρανιδίου	5
— Κορίνθου	9
— Εὐλοκάστρου	7
— Μεσολογγίου	9
— Ἀμφιλοχίας	12
— Ἀγρινίου	9
— Ναυπάκτου	10